MARTTILA

Talousarvio 2027

Taloussuunnitelma 2027-2029

SISÄLLYSLUETTELO

KUNTASTRATEGIA 4
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS 5
RISKIENARVIOINTI JA -HALLINTA 6
YLEISPERUSTELUT 6
Kuntatalouden kehitys 8
Alueelliset kehitysnäkymät 8
Marttilan kunnan kehitysnäkymät 9
TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS 12
Tuloslaskelma, ulkoinen 15
Sisäinen tuloslaskelma 16
Rahoituslaskelma 17
HENKILÖSTÖ 18
KUNTAKONSERNI 19
INVESTOINTISUUNNITELMA 20
INVESTOINTIEN ERITTELY 21
KESKUSVAALILAUTAKUNTA 23
TARKASTUSLAUTAKUNTA 25
KUNNANVALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS 27
Yleishallinto 27
Hallinto- ja talouspalvelut 32
Henkilöstöpalvelut 34
Muut tehtävät 36
Elinvoimapalvelut 38
Kaavoitus ja maaomaisuuden hallinta 40
SIVISTYSLAUTAKUNTA 41
Hallinto 41
Perusopetus, Marttilan koulu 43
Muut opetuspalvelut 46
Varhaiskasvatus 47
HYVINVOINTILAUTAKUNTA 50
Kirjastopalvelut 52
Kulttuuripalvelut 54
Liikuntapalvelut 56
Nuorisopalvelut 58
Hyvinvoinnin edistäminen 60
TEKNINEN LAUTAKUNTA 62
Teknisen lautakunnan hallinto 62
Kunnossapitopalvelut 65
Kiinteistöjen huolto 67
Rakennukset ja huoneistot 68

Liikenneväylät ja muut yleiset alueet 70
Muut palvelut 72
Rakennusvalvonta 74
Vesilaitos 76

KUNTASTRATEGIA

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 15.12.2022 kuntastrategian. Kuntastrategiassa kuvataan tavoitteet ja keinot, joilla tavoitteet saavutetaan.

Marttilan visio vuodelle 2035

> *Marttila on onnellisen elämän,*
> *sujuvan arjen ja menestyvien yritysten koti*
> *kaupunkien läheisellä maaseudulla*

Kunnan toimintaa ohjaavat arvot:

- Avoimuus
- Rohkeus
- Positiivisuus
- Yhteisöllisyys

Kuntastrategian painopisteet:

- Arjen sujuvuus
- Hyvä elämisen ympäristö
- Laadukkaat palvelut
- Elinvoimaisuus

Strategiaa täydentävät toimenpideohjelmat ja muut asiakirjat, mm. henkilöstöstrategia, elinvoimapoliittinen ohjelma, hyvinvointikertomus sekä ilmasto- ja ympäristöohjelma.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunnan tulee edistää asukkaiden hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle valmistellaan kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia.

Kunnan hyvinvointityöryhmänä toimii johtoryhmä ja hyvinvointijohtaja. Käytännön toteutuksesta ovat vastuussa kaikki kunnan toimijat ja työntekijät yhdessä kuntalaisten ja kolmannen sektorin kanssa.

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2026 on osoittautunut kuntien haasteita lisääväksi vuodeksi. Julkisen talouden tilanne on aiheuttanut merkittäviä vähennyksiä tulevien vuosien valtionosuuksiin ja varovaisesti kasvava talous ei ole ainakaan vielä vaikuttanut työttömyyden vähenemiseen eikä kuntien taloustilanteen paranemiseen. Kunnilla on yli 400 lakisääteistä tehtävää, joiden rahoitus on riittämätön. Käytännössä siis kunnan keräämät verovarat käytetään jatkossa yhä enenevässä määrin valtion määräämiin lakisääteisiin tehtäviin eikä paikallisten palveluiden monipuoliseen tarjontaan niiden ulkopuolella ole enää samalla tavalla varoja kuten ennen. Tämä suuntaus on ollut nähtävissä, ja siihen on varauduttu jo vuoden 2026 talousarviota tehdessä. Tarve sopeuttamiselle jatkuu myös vuodelle 2027.

Talouden sopeuttamistarve näkyy vuonna 2027 sekä palvelujen supistamisessa että palveluhintojen nousussa kaikilla toimialueilla. Palveluiden osto muilta kunnilta on kasvattanut ostopalvelujen kustannuksia ja niihin ei Marttilan kunnalla ole juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa. Kunta-alan palkankorotukset vaikuttavat kustannuksiin kaikilla toimialoilla. Toisaalta ulkoa ostettavat palvelut ovat osa suurempia kokonaisuuksia ja vaativat jatkuvasti päivitettävää erityisosaamista, jota omassa kunnassa ei ole. Näitä ovat ympäristöterveys, ympäristönsuojelu, maaseutupalvelut sekä työllisyys- ja kotoutumispalvelut. Yläkoulupalvelut ostetaan Kosken Tl kunnalta.

Vuonna 2026 saatiin myytyä Tuulentientien rivitalokokonaisuus ja vanha Alakoulun kiinteistö. Kunnalla on edelleen paljon vuokra-asuntoja, ja vuoden 2027 aikana tehdään kiinteistöstrategia, jossa arvioidaan kunnan kiinteistöomaisuuden tilaa ja tarvetta. Varhan palveluverkkosuunnitelma ja -visio hyväksyttiin aluehallituksessa lokakuussa 2026 ja sen perusteella ainakin Suvirannan palvelukeskuksen toiminta tulee lähivuosina muuttamaan uusiin tiloihin. Tämä joudutaan huomioimaan myös kunnan kiinteistöstrategiassa tuleville vuosille.

2020-luvulla on investoitu merkittäviä summia liikuntapaikkoihin. Urheilukenttä ja Palaisten sauna ja uimaranta ovat olleet merkittäviä kokonaisuuksia, jotka edesauttavat kunnan tehtävää terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. Marttilassa on poikkeuksellisen hyvät liikuntamahdollisuudet ja niiden kunnosta halutaan pitää huolta. Uusia suuria investointeja ei vuodelle 2027 ole luvassa. Koulun ja paloaseman lämmitysjärjestelmämuutoksilla vastataan julkisen sektorin öljystä luopumisen vaatimuksiin. Liikenneturvallisuus on myös tärkeä investoinnin kohde. Ensi vuodelle koulun liikennejärjestelyihin tehdään pieniä muutoksia, joilla rakenteet ja reitit saadaan turvallisemmiksi.

Vuonna 2025 alkanut hallinnon asiantuntijoiden eläköityminen jatkui vuonna 2026 ja vuonna 2027 eläköitymässä on kunnan kirjanpitäjä. Toimintoja on tehostettu, uusia sähköisiä palveluita on otettu käyttöön ja uusia palveluita kartoitetaan. Tavoitteena on helpottaa ja automatisoida henkilöstön työtä. Varsinaista tekoälystrategiaa Marttilan kunnalla ei vielä ole, mutta uudet ohjelmistot sisältävät myös tekoälyn käyttöä. Kuntien moninainen työ ja asukkailta tulevat toiveet ja palvelupyynnöt eivät ole helposti automatisoitavissa, mutta automatiikka voi hyödyntää osana palveluiden toteuttamista.

Vuoden 2027 alusta Marttila siirtyy tilastollisesti Salon seutukuntaan. Tämä on looginen muutos, koska olemme osa Salon työllisyysaluetta ja monet palvelut haetaan jo nyt Salosta. Yhteistyö Auranmaan ja Loimaan kanssa ei kuitenkaan lopu, muun muassa yhteiset matkailu- ja elinkeinohankkeet jatkuvat kuten ennenkin. Elinkeinoyhteistyö on tärkeää kaikkien lähialueen kuntien kanssa.

Vuoden 2027 yhtenä tavoitteena tulee olemaan uuden kuntastrategian laatiminen, kun nykyisen kuntastrategian kausi päättyy. Ensimmäiset työpajat on järjestetty jo syksyllä 2026 ja asukkaita ja alueen yhteisöjä osallistetaan kuntastrategian teossa kevätkaudella 2027. Kuntastrategialla ohjataan kunnan päätöksentekoa aina seuraavalle valtuustokaudelle saakka.

Marttilan elinvoimaisuuden ja houkuttelevuuden eteen tehdään kunnassa paljon työtä. Kuntaan onkin muuttanut paljon uusia asukkaita, mutta asukasluku valitettavasti laskee siitä huolimatta. Lapsia syntyy vuosittain vähemmän kuin kuntalaisia kuolee, mikä osaltaan aiheuttaa asukasluvun pienenemistä. Tärkeää onkin, että yhteisöt ovat aktiivisia ja tarjoavat eri-ikäisille kiinnostavia toimintoja, jotta kunta pysyy vireänä ja houkuttelevana. Pelkästään kesällä 2026 oli yli sata erilaista tapahtumaa, joista valtaosa oli yhteisöjen järjestämiä. Kiitos siitä! Yhteistyö kunnan ja yhdistysten kanssa on ollut hedelmällistä ja tähän panostetaan jatkossakin.

Vuosi 2027 tuo uudenlaista ajattelua ja toimintojen kehittämistä, perinteitä vallitaan, mutta aina on tilaa uusille suunnitelmille ja tekemiselle.

Ideoidaan ja tehdään yhdessä uusi upea vuosi!

Anne Ahtiainen, kunnanjohtaja

RISKIENARVIOINTI JA -HALLINTA

Riskienhallinta on järjestelmällistä toimintaa, jolla kunta tunnistaa, arvioi ja hallitsee toimintaansa liittyviä riskejä. Tavoitteena on varmistaa kunnan palvelujen jatkuvuus, taloudellinen vakaus ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen.

Kuntalaki (410/2015) 14 § ja 123 § velvoittavat kuntaa järjestämään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesti. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien määräysten mukaan kunnanvaltuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto on hyväksynyt kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kunnan hallintosäännössä on tarkemmin määrätty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja järjestämisestä kuntakonsernissa.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioon ottaminen valvontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Riskit jaotellaan strategisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

YLEISPERUSTELUT

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT

(VM:n ja Kuntaliiton ennusteet)

Talouden toipuminen viivästyy tänä vuonna Lähi-idän kriisin ja energian hinnan nousun vuoksi. Öljyn kallistuminen kiihdyttää kuluvan vuoden inflaation 2,4 prosenttiin, mikä heikentää ulkoista kysyntää sekä kotitalouksien ostovoimaa. Tämä jarruttaa sekä vientiä että yksityistä kulutusta. Kun tähän lisätään korkealla pysyvä työttömyys ja asuntorakentamisen heikkous, BKT kasvaa tänä vuonna vain 0,6–0,7 prosenttia. Puolustukseen ja energiasiirtymään liittyvät hankkeet sentään tukevat investointeja. Ulkoisista haasteista huolimatta talouskasvun ennustetaan vähitellen voimistuvan vuosina 2027–2028. Energian hinnan nousun tasaantuessa inflaation odotetaan hidastuvan noin 1,7 prosenttiin. Tämä palauttaa kotitalouksien ostovoiman ja vauhdittaa yksityistä kulutusta. Työllisyyden kohentuessa ja kotimaisen kysynnän elpyessä talouskasvun arvioidaan vahvistuvan ennusteesta riippuen 1,2–1,7 prosenttiin vuosina 2027–2028.

Vientimarkkinat ja teollisuuden eriytyminen

Kansainvälisen talouden ja euroalueen hidas toipuminen heijastuu suoraan Suomen vientiteollisuuteen, jossa kehitys on poikkeuksellisen kaksijakoista. Globaalin kaupan epävarmuus ja kohonneet logistiikkakustannukset jarruttavat perinteisen metsä- ja metalliteollisuuden tilauskantojen kasvua, sillä Suomen vientihintojen kilpailukyky on kovilla tärkeimpien kauppakumppanimaiden kärsiessä omista suhdanneongelmistaan. Heikosta yleissuhdanteesta huolimatta meriteollisuus (Turun telakan pitkien tilauskirjojen ansiosta), lääke- ja bioteollisuus sekä korkean jalostusasteen ICT-ala toimivat talouden vahvoina vakauttajina. Nämä teknologiavetoiset alat kannattelevat Suomen vientituloja ja ylläpitävät yritysten tutkimus- ja kehitystoimintaa vaikeinakin aikoina. Vaikka perinteiset kone- ja laiteinvestoinnit sekä asuntorakentaminen pysyvät pitkään alamaissa, investointien kokonaiskuvaa pitävät pinnalla puolustustarviketeollisuuden laajennukset, vihreän siirtymän energiainfrastruktuuri, kuten tuulivoima ja vetytalouden kokeiluhankkeet, sekä teollinen sähköistyminen.

Kotimarkkinat, kuluttajaluottamus ja työllisyys

Kotimarkkinoilla ja palvelualoilla elpyminen etenee asteittain kuluttajien kokonaisvaltaisen varovaisuuden vuoksi. Nimellisansioiden nousu ja inflaation hidastuminen kääntävät kotitalouksien reaaliansiot kasvuun vuoden 2027 lähestyessä, mikä luo pohjaa yksityisen kulutuksen elpymiselle, joka on perinteisesti ollut talouskasvun vahva moottori. Korkealla pysyvä työttömyys ja yleinen talousepävarmuus pitävät kuluttajien luottamuksen kuitenkin pitkään matalana, jolloin kotitaloudet purkavat patoutunutta kysyntäänsä hitaasti ja suuntaavat osan ostovoiman kasvusta kulutuksen sijaan säästöjen kerryttämiseen

sekä velkojen lyhentämiseen. Kaupan ala sekä majoitus- ja ravitsemispalvelut kärsivät alkuvaiheessa tästä kulutuksen varovaisuudesta ja korkeasta työttömyydestä. Kulutuksen painopiste siirtyy vähitellen välttämättömyyshyödykkeistä vapaa-ajan palveluihin vasta sitten, kun työllisyyden paraneminen alkaa laajemmin korjaantua vuosien 2027–2028 aikana.

Julkisyhteisöjen alijäämä ja velkaantuminen

Julkisyhteisöjen alijäämä koheni 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 vaisusta suhdannetilanteesta huolimatta. Vaikka sopeutustoimet vahvistavat julkista taloutta, hävittäjähankintojen kirjautuminen menoihin kasvattaa julkisyhteisöjen alijäämää tänä vuonna, minkä lisäksi Lähi-idän kriisin taloudelliset seuraukset alkavat tuntua myös julkisessa taloudessa. Vuosina 2026–2029 alijäämä on keskimäärin 4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämä paranee hivenen ennustejakson lopulla, mutta pysyy edelleen suurena.

Kun puolustus- ja korkomenot kasvavat nopeasti mutta talous verkkaisesti, alijäämä on 4,4 prosenttia vielä vuonna 2030. Velkasuhteen arvioidaan nousevan tänä vuonna noin 91 prosenttiin, ja vuonna 2030 julkisen velan odotetaan olevan yli 99 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Valtionhallinnon syvä alijäämä

Valtionhallinnon alijäämä on syvä. Tänä vuonna alijäämä painuu viiteen prosenttiin, kun F35-hävittäjähankinnat kasvattavat menoja runsaalla parilla miljardilla eurolla. Verotuloja painavat tänä vuonna ansiotuloveron kevennykset, mutta toisaalta tuloissa on myös kertaluonteisia tuloja lisääviä eriä. Ensi vuonna valtion alijäämää parantaa Valtion eläkerahastolta saatava miljardin euron lisätuloutus. Valtion menoihin kohdistuu myös sopeutustoimia ensi ja tänä vuonna. Seuraavina vuosina valtion alijäämä pysyy viiden prosentin tuntumassa.

Paikallishallinto, kuntahallinto ja hyvinvointialueet

Paikallishallinto on alijäämäinen koko ennustejakson ajan. Paikallishallinnon menot kasvavat pääasiassa hintojen ja palkkojen nopean nousun vuoksi. Kuntahallinnon alijäämä on tänä ja ensi vuonna 0,4 % suhteessa BKT:hen ja kohenee lähemmäs tasapainoa vuoteen 2030 mennessä. Lähi-idän kriisin vaikutukset näkyvät paikallishallinnossa lähinnä yleisen hintatason ja rakennuskustannusten nousun kautta.

- TE-palvelu-uudistuksen tuomat paineet: Kuntatalouden liikkumavaraa kaventaa merkittävästi TE-palvelu-uudistus. Uudistuksen rahoitusmalli luo kunnille uusia taloudellisia velvoitteita ja kannustimia pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon, mikä lisää kuntien menoja lyhyellä aikavälillä työttömyyden ollessa korkealla.
- Hyvinvointialueiden rahoitusasema: Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy likimain tasapainossa vuosina 2026–2027, vaikka alkaakin heiketä vuodesta 2027 alkaen menojen kasvun vuoksi. Samaan aikaan hyvinvointialueiden tulojen kehitystä hidastaa rahoituslain uudistus sekä se, että valtion jälkikäteistarkistus perustuu ennusteessa kehyksiin varattuun summaan, joka jää painelaskelman mukaista tasoa matalammalle vuosina 2028–2030. Tämä pakottaa alueet jatkamaan mittavia palveluverkon sopeutustoimia.

Ennusteen riskit ja epävarmuustekijät

Ennusteeseen liittyy poikkeuksellisen suurta epävarmuutta, erityisesti lyhyellä aikavälillä. Lähi-idän kriisin mahdollinen paheneminen voi nostaa öljyn, kaasun, muovien ja muiden raaka-aineiden hintaa edelleen, johtaa pahimmillaan hintojen ja palkkojen yleiseen nousukierteeseen, ja heikentää talouden kasvua voimakkaasti. Tilanteen nopea rauhoittuminen puolestaan laskisi energian hintaa ja tukisi kasvua. Öljyn hinnan kehitys on siten keskeinen tekijä sekä inflaation että talouskasvun näkymien kannalta.

Maailmatalouden aiemmat, mm. Venäjän hyökkäyssotaan, Yhdysvaltojen tullipolitiikkaan ja tekoälyinvestointeihin liittyvät riskit eivät myöskään ole poistuneet. Kotimaisen kysynnän varaan rakentuva kasvu sisältää sekä ylä- että alasuuntaisia riskejä. Kotitalouksien tulot ja säästöt voivat vauhdittaa kulutusta, mutta epävarmuus ja heikko työllisyys voivat lisätä säästämistä ja hidastaa kulutusta. Investointinäkymät ovat vahvat, mutta suunnitelmien toteutuminen ja varsinkin ajoitus on epävarmaa.

Kuntatalouden kehitys

Kuntien talouden tila pysyy päivitettyjen ennusteiden mukaan tiukkana myös tulevaisuudessa. Erityisen haastavana ajankohtana kuntatalousohjelmassa nähdään vuosi 2027, jolloin kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos painuu nollaan. Investointimenot huomioiden kuntatalouden rahoituksellinen tasapaino on vajoamassa reilun miljardin euron alijäämään. Heikkojen näkymien taustalla vaikuttavat muun muassa hidas talouskasvu, laajentuneet tehtävät sekä sote-siirron toteuttamiseen liittyvät määräaikaiset valtionosuuksien takaisinperinnät. Valtiovarainministeriö arvioi, että kuntatalouden näkymät vahvistuvat vuodesta 2028 lähtien, kun valtionosuuksien takaisinperinnät päättyvät.

Kuntien käyttötuloista noin 55 prosenttia muodostuu verotuloista. Sen vuoksi talouskasvulla ja sen synnyttämillä verokertymillä on kunnille huomattavan iso merkitys. Suhdanne-ennusteet ovat vielä varovaisia Hormuzinsalmelta aiheutuneiden hintapaineiden vuoksi. Näkymä on kuitenkin kohenemassa.

Valtiovarainministeriön suhdanne-ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvaa vuosina 2027–2030 keskimäärin 1,5 prosentin vauhtia, mutta työllisyys lisääntyy vaimeasti ja työttömyys pysyy korkealla tasolla. Kuntatalouden kehitysarviossa kuntien vero- ja rahoitustuottojen kasvu on tulevina vuosina varsin ripeää, mutta toimintatuotot, joita kertyy kuntien talouteen vuosittain yli 7 miljardien euron edestä, junnaavat lähes paikoillaan. Yksi toimintatuottojen hitaaseen kehitykseen vaikuttava syy on kuntien laaja ja heikosti tuottava kiinteistökanta. Valtionapuja kuntatalouteen ohjataan tulevina vuosina vajaat 5 miljardia euroa. Mitä todennäköisemmin valtionosuuksiin kohdistuu myös tulevina vuosina lukuisia nopealla aikataululla tehtäviä perustemuutoksia. Kokonaisuutena kuntien tulot kasvavat lähivuosina hitaahkosti: noin 2,5 prosentin keskimääräistä vauhtia.

Kuntien menopaineita kasvattavat työttömyysetuuksien lisääntyneet rahoitusvastuut, yleistä palkkatason nousua korkeammat palkkaratkaisut sekä kasvukeskuksien investointipaineet. Menopaineista huolimatta kuntien toimintamenojen kasvuvauhdin, keskimäärin noin 2,3 prosenttia, ennakoidaan noudattelevan hyvin läheisesti kuntien tulojen muutosta, sillä lapsimäärän väheneminen ja kuntien omat sopeutustoimet hillitsevät toimintamenojen kasvua.

Kuntien tiukentuva talous kiteytyykin kehitysarvion tarkemmassa tarkastelussa lähinnä kuntien investointimenojen nopeaan kasvuun sekä tulojen ja menojen epätasapainoon jo lähtötilanteessa. Tilanteet vaihtelevat kunnittain voimakkaasti. Taloudellisesti heikoimmat kunnat ovat kuitenkin alle 5 000 asukkaan kuntia. Ilman uudistumiskykyä kriisikuntamenettelyyn nousevien kuntien määrä moninkertaistuu tulevina vuosina. Uuden hallituskauden alla moni asia on kunta-valtio-suhteen osalta vielä epäselvää. Selvää on kuitenkin se, että kuntien talous pysyy tiukkana, eikä tilanne helpota vielä ensi vuonna mahdollisen talouskasvun käynnistyessä. Selvää on myös se, että kuntakentälle ei ole jaossa sen jälkeenkään valtiolta lisärahaa. Pikemminkin edessä on paljon ennalta-arvaamattomia muutoksia. Mahdolliset talousongelmansa kuntien on selvitettävä nyt itse. Ydintehtäviin keskittyminen, karsiminen ja uudistuminen ovat kuntien toiminnan tukiranka tulevina vuosina.

Alueelliset kehitysnäkymät

(Varsinais-Suomen liitto, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen katsaus kevät 2026)

Varsinais-Suomen lähitulevaisuuden näkymät ovat monella tapaa haastavat, mutta ilmassa on myös varovaista toiveikkuutta. Työttömyyden kasvutahti maakunnassa on hurjaa samalla kun työvoiman kysyntä on vaatimatonta. Korkeita työttömyyslukuja silmäiltäessä on asiaa hyvä tarkastella myös siltä kantilta, että aikuiskoulutustuen ja vuorotteluvapaan lakkauttaminen sekä perhe-etuuksin heikennykset ovat lisänneet työvoiman tarjontaa ihmisten siirtyessä lisääntyvässä määrin työvoiman ulkopuolelta työnhakijoiksi. Samaan aikaan työvoiman kysyntä on ollut todella vaatimatonta, ja työllisyysalueiden aktiivitoimenpiteissä olevien määrät pudonneet aikaisemmasta. Tilanne on tuonut niin kutsutun piilotyöttömyyden esille ja tilastoihin.

Toimialoista tällä hetkellä pärjäävät meriteollisuus, lääketeollisuus sekä ICT-ala. SOTE- ja kaupanalan tilanteet näyttäytyvät melko haastavina, mutta rakennusteollisuudessa on odotettavissa jo lievää piristymistä tämän vuoden aikana. Muilla toimialoilla tilanne on edelleen vaisumpi.

Varsinais-Suomen väestö kasvoi 2 426 asukkaalla vuodessa, ja elokuussa 2026 maakunnassa oli yhteensä 500 321 asukasta. Kasvu on voimakkaasti keskittynyt Turun seudulle, ja erityisesti Turun kaupunkiin, joka on vastannut noin 90 prosentista seudun kokonaiskasvusta. Samalla monissa muissa kunnissa väestönkehitys on joko hidasta tai jopa laskevaa. Merkittävä tekijä kasvussa on maahanmuutto, joka on pysynyt korkealla tasolla. Maahanmuuttajien suurimmat lähtöalueet ovat Aasia ja entisen Neuvostoliiton maat. Uusi väestöennuste ennakoi maakunnan kasvavan 536 000 asukkaaseen vuoteen 2040 mennessä, mikä on huomattavasti aiempia ennusteita nopeampi kehitys. Erityisesti pääkaupunkiseudulta ja muualta Suomesta tuleva muuttoliike Turkuun ja sen ympäristöön on lisääntynyt.

Marttilan kunnan kehitysnäkymät

Talous

Marttilan kunnan tilinpäätös 2025 oli alijäämäinen 665 170 €. Taseen kertynyt ylijäämä oli 3,2 milj. €. Toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta 74 770 € (+5,57 %) ja toimintakulut 17 700 € (+0,25%). Verotulot kasvoivat 6 800 € ja valtionosuudet 106 500 €.

Vuosi	Vuosikate	% poistoista	Tilikauden tulos	Nettoinvestoinnit
Tilinpäätös 2024	*470 000*	*90,2*	*-51 000*	*862 000*
Tilinpäätös 2025	*80 244*	*15,4*	*-696 504*	*467 000*
Talousarvio 2026	*441 330*	*75,11*	*-144 190*	*702 000*
Talousarvio 2027	*4450*	*0,85*	*-512 780*	*740 000*

Vuoden 2026 lopussa kunnalla oli lainaa 1,6 milj. € (851 €/asukas). Maan keskiarvoon verrattuna lainamäärä on alhainen. Lainaa on viimeksi nostettu vuonna 2026 yhteensä 500 000 €. Tämänhetkisen arvion mukaan vuoden 2027 tilikauden tulos on -512 780 €. Kuntaliiton ennusteen mukaan verotuloja kertyisi 4 234 000 €. Kunnan lainakanta on vuoden 2026 lopussa 1,6 milj. € (842 €/asukas). Vuoden 2027 talousarvion alijäämä on - 481 450 €. Vuoden 2027 talousarviosta toimintatuotot vähenevät 5720 € (-0,4 %).

Toimintakulut nousevat 277 700 € (+4 %). Palkkoihin on varattu sopimuskorotusten mukainen nousuvara. Palkkakulut nousevat 5 % (148 200 €). Asiakaspalvelujen ostot nousevat 9,7 % (106 210 €).

Valtionosuudet pienenevät 243 540 € (-13,7 %). Valtionosuuksien lopullinen määrä selviää vasta loppuvuonna 2026. Kuntaliiton ennusteen mukaan verotulot kasvavat vuodelle 2027 noin 108 000 € (2,62%). Marttilan kunnassa tuloveroprosentti on 8,80 %. Kunnan kiinteistöveroprosentti maapohjasta on 1,30 % ja rakennuksista 0,95 %, vakituisen asunnon kiinteistövero 0,45 %, muiden asuinrakennusten kiinteistövero 0,95 % sekä voimalaitosvero 3,10 %. Vuoden 2027 talousarvioon sisältyy 0,80 milj. euron varaus pitkäaikaisen lainan ottamiseen.

Yleinen talouskasvu, inflaatio ja työllisyystilanne vaikuttavat suoraan kunnan kunnallisveron ja yhteisöveron kertymään. Työllisyyspalvelujen siirtyminen kunnille/työllisyysalueille ja asiakkuuksien oikea-aikainen hoitaminen vaikuttavat kunnan rahoitusosuuksiin ja työttömyyden hoitokustannuksiin. Kunnan elinvoimaisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen korostuvat entisestään tulevina vuosina. Tavoitteena on saada veropohjaa paremmaksi. Vihreän siirtymän energiahankkeet luovat mahdollisuuksia elinvoiman lisäämiseen ja tulopohjan kasvattamiseen.

Verotulot (Kuntaliiton ennuste 8.2026)

TILIVUOSI	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	3 167	3 203	3 323	3 355	3 482	3 588
Muutos %	*13,0*	*1,2*	*3,7*	*1,0*	*3,8*	*3,0*
Yhteisövero	237	211	245	269	284	294
Muutos %	*-22,6*	*-10,7*	*15,9*	*10,0*	*5,4*	*3,6*
Kiinteistövero	590	586	559	572	572	572
Muutos %	*8,6*	*-0,7*	*-4,5*	*2,3*	*0,0*	*0,0*
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	**3 993**	**4 000**	**4 127**	**4 196**	**4 338**	**4 454**
Muutos %	*9,4*	*0,2*	*3,2*	*1,7*	*3,4*	*2,7*

Kunnan suurin toimiala on sivistystoimi (opetus ja varhaiskasvatus), jonka osuus kunnan toimintamenoista on 48 %.

Väestö

Kunnan väkiluku on ollut viime vuosina laskeva. Elokuun 2026 lopussa väkiluku oli 1885, muutos vuoden alusta -7. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan kunnan väkiluku laskee lähivuosina. Kuntastrategiassa tavoitellaan maltillista väestönkasvua. Vuoden 2026 lopussa kunnan väestöstä 19 % oli alle 0-18-vuotiaita ja 26,7 % yli 65-vuotiaita. Taloudellinen huoltosuhde oli syyskuun lopussa 143 (ei-työssäkäyvien määrä sataa työssäkäyvää kohti).

Väestö ikäryhmittäin, 31.12.	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**
0 - 18 vuotiaat	374	360	*350*	342	335	*292*
Muutos %	0,5	-4,3	*-2,8*	-2,3	-2	-12,8
19 - 64 vuotiaat	991	1028	*1025*	1021	1018	1052
Muutos %	-0,8	+1,5	*-0,2*	-0,4	-0,3	+3,3
+ 65-vuotiaat	562	505	*505*	515	520	525
Muutos %	0,5	-10	*0*	+1	+1	+1
Asukasluku vuoden lopussa	**1927**	**1890**	**1885**	**1878**	**1873**	**1869**
Muutos %	-0,2	-3	*-0,2*	-0,2	-0,2	-0,2

Lähde: Tilastokeskus **) Ennuste

Kunnan työttömyysaste on noussut vuoden 2026 aikana. Syyskuun lopussa työttömyysaste oli 10,8 %. Alimmillaan työttömyys oli huhtikuussa (8,4 %) ja ylimmillään kesä-heinäkuussa (11,4 %). Työllisyyspalvelut muuttuivat vuoden 2025 alussa kuntien hoidettavaksi. Marttilan kunta kuuluu Salon työllisyysalueeseen. Uudistukseen liittyneet lakimuutokset supistivat kuntien käytössä olevia työllistämisvälineitä. Palkkatuen ehtojen ja keston kiristysten ohella kunnan lakisääteisestä velvoitetyöllistämisestä luovuttiin. Lisäksi työkokeilujen ja kuntouttavien palvelujen käyttöehtoja tiukennettiin, mikä vaikeuttaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja osatyökykyisten työllistämispolkuja samalla, kun kunnan rahoitusvastuu työttömyysturvasta kasvoi.

Kunnan talouden tasapainoperiaate

Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävyydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Suunnitellun toiminnan ja hankkeiden on oltava realistisia suhteessa käytettäviin varoihin.

Kuntalain säännösten mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta voi joutua arviointimenettelyyn, jos se ei ole kattanut alijäämää säädetyssä määräajassa.

Talouden tasapinoperiaate sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta.

TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

Käyttötalousosa

Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarviossa toimielimille sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Määrärahan sitovuustaso on toimintakate (nettobudjetti). Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen kirjanpito tulee eriyttää kunnan kirjanpidossa. Vesihuoltolaitoksesta on perustettu kirjanpidollinen taseyksikkö ja sille on laadittu talousarviossa kunnallisen liiketoiminnan tulos- ja taselaskelma. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion sitovana tulosaluetasolla kolme (3) ja toimielin tulosaluetasolla neljä (4).

Valtuustoon nähden sitovat tasot (tulosalue 3):

Keskusvaalilautakunta
- Valtiolliset vaalit
- Kunnalliset vaalit

Tarkastuslautakunta
- Tarkastustoimi

Kunnanhallitus
- Yleishallinto
- Hallinto- ja talouspalvelut
- Henkilöstöpalvelut
- Muut tehtävät
- Elinvoimapalvelut
- Kaavoitus ja maaomaisuuden hallinta

Sivistyslautakunta
- Hallinto
- Perusopetus Marttilan koulu
- Perusopetus ostopalvelut
- Muut opetuspalvelut
- Varhaiskasvatus

Hyvinvointilautakunta
- Hallinto
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuripalvelut
- Liikuntapalvelut
- Nuorisopalvelut
- Kiinteistöt
- Hyvinvoinnin edistäminen

Tekninen lautakunta
- Hallinto
- Kunnossapitopalvelut
- Kiinteistöjen huolto
- Rakennukset ja huoneistot
- Liikenneväylät ja muut yleiset alueet
- Muut palvelut
- Vesihuoltolaitos
- Rakennusvalvonta

Investointiosa

Investointiosassa sitovana tavoitteena on nettomääräraha koko kunnan tasolla (investointimenot vähennettynä investointituloilla). Alle 10 000 euroa maksavat koneet, kalusto, muut tavarat ja aineettomat hyödykkeet kirjataan käyttötalouteen.

Kunnanhallitus
- Aineettomat hyödykkeet

- Maa- ja vesialueet
- Koneet ja kalusto
- Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Sivistyslautakunta
- Aineettomat hyödykkeet
- Koneet ja kalusto

Hyvinvointilautakunta
- Aineettomat hyödykkeet
- Kiinteät rakenteet ja laitteet
- Koneet ja kalusto

Tekninen lautakunta
- Aineettomat hyödykkeet
- Talonrakennus
- Kiinteät rakenteet ja laitteet
- Liiketoiminta
- Koneet ja kalusto

Yhteishankkeet
- Aineettomat hyödykkeet
- Aineelliset hyödykkeet

Tuloslaskelmaosa
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Korkotulot
- Muut rahoitustulot
- Korkomenot
- Muut rahoitusmenot
- Satunnaiset erät

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat pitkäaikaisten lainojen ja antolainasaamisten lisäys.

Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia. Vahvistaessaan talousarvion kunnanvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Marttilan kunnassa vuonna 2026 tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet sekä viranhaltijoista kunnanjohtaja, hallintojohtaja, tekninen johtaja, hyvinvointijohtaja ja rehtori-sivistysjohtaja.

TALOUSARVION HYVÄKSYMINEN JA NOUDATTAMINEN

Kun kunnanvaltuusto on hyväksynyt talousarvion, kunnanhallitus antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet lautakunnille. Kunnanhallitus antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden yhteydessä sekä tarvittaessa myös muutoin toimialoille talouden seurantaan liittyviä tarkempia ja yksityiskohtaisempia menettelytapaohjeita.

Kunnanhallitus ja lautakunnat vahvistavat käyttösuunnitelman, jossa toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot vastuualuetason yksiköille (käyttötalousosa) ja hankkeille (investointiosa). Kunnanhallituksen ja lautakunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä.

Määrärahojen käyttöä, henkilöstön palkkaamista ym. koskevia rajoituksia tai määräyksiä annetaan kunnanhallituksen erikseen antamissa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain viranhaltijoiden ja teknisen lautakunnan hankintavaltuusrajat.

Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Mikäli tulosalueen määrärahojen riittävyydessä havaitaan poikkeamaa, tulee asiasta raportoida viipymättä ja tehdä esitys talousarviomuutoksesta valtuustolle. Ylitys, joka ylittää 10 000 € tulosaluetason 3 alkuperäisestä talousarviomäärärahasta, on tuotava valtuuston käsiteltäväksi. Tulosalueen vastuuhenkilön on seurattava määrärahojen toteutumista kuukausittain ja ryhdyttävä toimenpiteisiin ylitysten ehkäisemiseksi. Mikäli ylitys uhkaa toteutua, tulee lautakunnan tai toimielimen tehdä valtuustolle esitys määrärahan korottamisesta ennen ylityksen syntymistä. Esityksessä on perusteltava ylityksen syyt sekä vaikutukset toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Jos sitovan määrärahan ylityksellä tai sitovan tuloarvion alituksella on oleellista vaikutusta tilikauden tulokseen, ne on vietävä muutoksina valtuustoon hyväksyttäväksi myös tilikauden jälkeen ennen kuin tilinpäätös annetaan tilintarkastajille tarkastettavaksi. Jos vaikutus ei ole oleellinen, voidaan poikkeamat esittää vasta tilinpäätöksessä.

Talousarvion toteutumisen seuranta ja raportointi

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain johtoryhmässä ja kunnanhallituksessa sekä lautakunnissa kokousaikataulun mukaan. Lautakunnille, kunnanhallitukselle ja valtuustolle annetaan tiedoksi osavuosiraportoinnit 30.4. ja 31.8. tilanteesta. Raportoinneissa esitellään yleinen katsaus kunnan talouden tilanteesta, käsitellään merkittävimmät poikkeamat talousarvioon ja arvioidaan loppuvuoden ennustetta. Lisäksi arvioidaan toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Tuloslaskelma, ulkoinen

Marttilan kunta	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	516 137	539 820	542 510	0,5 %
Maksutuotot	70 286	57 930	58 750	1,4 %
Tuet ja avustukset	68 838	53 730	122 400	127,8 %
Vuokratuotot	764 797	713 120	653 620	-8,3 %
Muut tuotot	17 820	51 700	33 300	-35,6 %
Toimintatuotot yhteensä	**1 437 878**	**1 416 300**	**1 410 580**	**-0,4 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-3 104 893	-2 949 610	-3 097 810	5,0 %
Palvelujen ostot	-2 591 146	-2 544 770	-2 724 990	7,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 693 806	- 669 980	- 658 290	-1,7 %
Muut toimintakulut	- 376 805	- 355 630	- 301 200	-15,3 %
Toimintakulut yhteensä	**-7 130 966**	**-6 878 690**	**-7 156 390**	**4,0 %**
Toimintakate	**-5 693 087**	**-5 462 390**	**-5 745 810**	**5,2 %**
Verotulot	**4 000 329**	**4 126 000**	**4 234 000**	**2,6 %**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	1 913 794	1 913 000	1 735 510	-9,3 %
Muut valtionosuudet	- 140 857	- 138 000	- 204 050	47,9 %
Valtionosuudet	**1 772 937**	**1 775 000**	**1 531 460**	**-13,7 %**
Korkotuotot	14 364	24 000	14 500	-39,6 %
Muut rahoitustuotot	11 246	10 000	12 300	23,0 %
Korkokulut	-25 392	-37 510	-42 000	12,0 %
Muut rahoituskulut	- 153	0	0	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	**65**	**-3 510**	**-15 200**	**333,1 %**
Vuosikate	**80 244**	**435 100**	**4 450**	**-99,0 %**
Poistot ja arvonalentumiset	- 521 314	- 579 290	- 517 230	-10,7 %
Tilikauden tulos	**- 696 504**	**- 144 190**	**- 512 780**	**255,6 %**
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	31 333	31 330	31 330	0,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**- 665 171**	**- 112 860**	**- 481 450**	**326,6 %**

Sisäinen tuloslaskelma

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	29 282	29 700	27 050	-8,9 %
Maksutuotot	620 615	601 290	622 250	3,5 %
Vuokratuotot	34 544	33 600	50 410	50,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**684 441**	**664 590**	**699 710**	**5,3 %**
Toimintakulut				
Palvelujen ostot	- 638 865	- 619 620	- 638 160	3,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 032	-11 370	-11 140	-2,0 %
Muut toimintakulut	-34 544	-33 600	-50 410	50,0 %
Toimintakulut yhteensä	**- 684 441**	**- 664 590**	**- 699 710**	**5,3 %**
Toimintakate	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Muut rahoitustuotot	0	8 520	0	- 100,0 %
Korkokulut	0	-8 520	0	- 100,0 %
Vuosikate	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Tilikauden tulos	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2025	TA 2026	TA 2027
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
TULORAHOITUS			
Vuosikate	80 244	435 100	4 450
Satunnaiset erät	-255 434	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-11 416	0	0
INVESTOINNIT			
Käyttötalousinvestoinnit -	-509 625	-875 000	-897 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin -	12 400	173 000	127 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot -	41 378	0	0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**-642 453**	**-266 900**	**-765 550**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
Antolainasaamisten lisäykset -	154 520	0	0
Antolainasaamisten vähennykset +	-143 942	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	600 000	800 000	800 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-393 991	-333 990	-287 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET +/-			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	**-425 866**	**199 110**	**-253 050**

TALOUSSUUNNITELMA 2027-2029	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 437 878	1 416 300	1 410 580	1 412 000	1 420 000
Toimintakulut	7 130 966	6 878 690	7 156 390	7 295 300	7 426 700
Toimintakate	**-5 693 088**	**-5 462 390**	**-5 745 810**	**-5 883 300**	**-6 006 700**
Kunnallisvero	3 203 202	3 339 000	3 390 000	3 520 000	3 725 000
Yhteisövero	211 248	213 000	272 000	285 000	292 000
Kiinteistövero	585 880	574 000	572 000	580 000	590 000
Valtionosuudet	1 772 937	1 775 000	1 531 460	1 730 000	1 730 000
Käyttökate	**80 179**	**438 610**	**19 650**	**231 700**	**330 300**
Rahoitustuotot ja -kulut	65	-3 510	-15 200	-5 000	-5 000
Vuosikate	**80 244**	**435 100**	**4 450**	**226 700**	**325 300**
Suunnitelmapoistot	521 314	579 290	517 230	525 000	525 000
Poistoeron vähennys	31 333	31 330	31 330	31 330	31 330
Satunnaiset tuotot	115 070				
Satunnaiset kulut	370 504				
Rahastojen lisäys					
Varausten lisäys					
Tilikauden tulos	**-665 171**	**-112 860**	**-481 450**	**-266 970**	**-168 370**

HENKILÖSTÖ

MARTTILAN KUNNAN HENKILÖSTÖ (VAKANSSIT) Vakanssinimike	31.12.2025	TA 2027
Kunnanjohtaja	1	1
Hallintojohtaja	1	1
Aluearkkitehti	0	0
Elinkeinoasiantuntija	0,75	0,75
Kirjanpitäjä	1	1
Palkkasihteeri	0	0
Toimistosihteeri	2	2
Ruokapalvelupäällikkö	1	1
Kokki	2	2
YLEINEN JA TALOUSHALLINTO	**8,75**	**8,75**
Rehtori-sivistysjohtaja	1	1
Luokanopettaja	6	6
Erityisluokanopettaja	1	1
Erityisopettaja (laaja-alainen)	1	1
Tuntiopettaja	1	1
Koulunkäynninohjaaja/iltapäivätoim.ohj.	5	4
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja/esiopetus	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	5	4
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	10	9
Päiväkotiapulainen	1,85	1,85
SIVISTYSTOIMI	**34,9**	**31,9**
Kirjastonhoitaja	1	1
Kirjastovirkailija/nuorisotyöntekijä	1	1
Hyvinvointijohtaja	1	1
Hyvinvointikoordinaattori	1	1
HYVINVOINTIALA	**4**	**4**
Tekninen johtaja	1	1
Rakennus- ja kiinteistöpäällikkö	1	1
Toimistosihteeri	1	1
Siivoustyön ohjaaja	1	1
Siivooja	2	2
Kiinteistönhoitaja	3	3
TEKNINEN TOIMI	**9**	**9**
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	**58,8**	**53,4**

KUNTAKONSERNI

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Konserniohje koskee Marttilan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Kunnan osakkuusyhteisöissä on sovittava menettelytavoista, joilla varmistetaan mm. raportointi omistajakunnille.

Marttilan kunnan kuntakonsernin rakenne Emoyhteisö	Marttilan kunta	Omistusosuus, %
Tytäryhteisöt	As. Oy Riihelänhovi	100
	As. Oy Riihelän Ranta	100
	As. Oy Taalarinrivi	100
Kuntayhtymät	Varsinais-Suomen liitto ry	0,4022
Osakkuusyhteisöt	Parravahan Vesi Oy	31,0

Tytäryhteisöjen tavoitteet on esitetty asianosaisten lautakuntien tavoitteissa.

Kunnan konserniohje on ollut voimassa 1.1.2016 alkaen. Ohjetta tulee noudattaa konserniin kuuluvissa yhtiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä muuta johdu. Yhteisöjen uudet hankkeet tai toiminnan merkittävät muutokset tuodaan kunnanhallituksen tai ao. lautakunnan käsittelyyn. Kunta antaa lausunnon kuntayhtymien talousarvioista ja -suunnitelmista.

Muut omistukset

Marttilan kunta omistaa osakkeita myös seuraavista yhtiöistä, joissa sillä on yhteinen hallituspaikka yhdessä useamman pienomistajan kanssa:

Turun seudun puhdistamo Oy, 0,2 %

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy, 0,3 %

Loimijoen Tilitoimistopalvelut Oy, 1,0 %

INVESTOINTISUUNNITELMA

INVESTOINTISUUNNITELMA 2027 - 2029								
Hankkeen nimi	**Kulut 2027**	**Tuotot 2027**	**Kulut 2028**	**Tuotot 2028**	**Kulut 2029**	**Tuotot 2029**	**Av. kust 2027-2029**	**Av.tulot 2027-2029**
Kunnanhallitus								
Taloushallinnon ohjelmistot	10	0	10	0	10	0	30	0
Maa-alueiden osto ja myynti	30	20	60	20	60	20	180	60
Keskuskeittiön koneet	10	0	10	0	10	0	30	0
Yhteensä	**50**	**20**	**80**	**20**	**80**	**20**	**240**	**60**
Sivistyslautakunta								
Marttilan koulu	0	0	200	0	0	0	200	0
Koulukeskuksen liikennejär. kehitys	40	0	100	0	0	0	140	0
Lämmitysjärjestelmän uusiminen Marttilan koululla	337	87	0	0	0	0	337	87
Leikkivälineiden uusiminen leikkipuistossa	0	0	30	0	0	0	30	0
Yhteensä	**377**	**87**	**330**	**0**	**0**	**0**	**707**	**87**
Hyvinvointilautakunta								
Pururadan kehittäminen	10	0	0	0	0	0	10	0
Jalkapallokentän lamppujen uusiminen	0	0	0	0	32	10	32	10
Kaukalo ja uusi kenttä	0	0	215	64	0	0	215	64
Martintalon liikuntasalin lattia	0	0	112	22	0	0	112	22
Lämmitysjärjestelmän uusiminen Martintalolla	0	0	0	0	400	0	400	0
Huvilan remontti	80	0	0	0	0	0	80	0
Yhteensä	**90**	**0**	**327**	**86**	**432**	**10**	**849**	**96**
Tekninen lautakunta								
Vanhustentalot	100	0	30	0	0	0	130	0
Katujen asfaltointi ja liikenneturvallisuuden kehittäminen	40	0	40	0	0	0	80	0
Vesihuoltolaitoksen saneeraus	40	0	40	0	40	0	120	0
Sähköautojen latausratkaisut	0	0	0	0	30	0	30	0
Alueiden kunnossapidon koneet	10	0	0	0	10	0	20	0
Lämmitysjärjestelmän uusiminen paloasemalla	60	20	0	0	0	0	60	20
Katuvalaistuksen uusiminen, Kirkkotie	0	0	40	0	0	0	40	0
Nahkurintien saneerauksen suunnittelu	0	0	0	0	30	0	30	0
Lämmitysjärjestelmän uusiminen kunnantalo/virastotalo	0	0	0	0	250	0	250	0
Kiinteistöjen pienkorjaukset	100	0	100	0	60	0	260	0
Yhteensä	**350**	**20**	**250**	**0**	**420**	**0**	**1020**	**20**
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	**867**	**127**	**987**	**106**	**932**	**30**	**2816**	**263**

	2027	2028	2029	2027-2029
Nettokulut	740	881	902	2553

INVESTOINTIEN ERITTELY

Tietokoneohjelmistot

Taloushallinnon ohjelmistomuutokset 10 000 €

Maa- ja vesialueiden hankinta

Varaus maa-alueiden mahdolliseen ostoon 30 000 € vuodelle 2027

Tulovaraus rakennuspaikkojen myynnistä 20 000 € vuodelle 2027

Asuinrakennusten korjausinvestoinnit

Vanhustentalot

Varaus 100 000 € vuodelle 2027
- Vanhustentaloille esteetön asunto (perintövara)
- Tuulentien rivitalokokonaisuuden ARA-osuuden käyttö

Muiden rakennusten korjausinvestointi

Lämmitysjärjestelmän uusiminen Marttilan koululla, öljystä maalämpöön siirtyminen
Varaus 337 000 € vuodelle 2027, investointiin kohdistuva energiatuki 87 000 €

Lämmitysjärjestelmän uusiminen paloasema, öljystä maalämpöön siirtyminen
Varaus 60 000 € vuodelle 2027, investointiin kohdistuva energiatuki 20 000 €

Huvilan remontti
Varaus 80 000 € vuodelle 2027
- Sisäilmaremontti ja keittiön uusiminen

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Katujen asfaltointi ja liikenneturvallisuuden parantaminen
Varaus 40 000 € vuodelle 2027
- Tervaskannonmäen vaiheen 1. ja 2. päällystys

Vesihuoltolaitoksen saneeraus
Varaus 40 000 € vuodelle 2027
- Verkoston varusteiden uusiminen, virtausmittareiden asennus, viemärien vuotovesikorjaukset, vesi- ja viemärirunkolinjojen rakennus asemakaava-alueella sekä vesihuolto- ja jätevesihuollon kehittämissuunnitelman (aiempi vuodelta 2008) päivitys ja muut suunnitelmat ottaen huomioon vesihuoltolain uudistuksen vaatimukset

Koulukeskuksen liikennejär. kehitys
Varaus 40 000 € vuodelle 2027
- Pyöräpysäköinnin parantaminen koululla

Pururadan kehittäminen
Varaus 10 000 € vuodelle 2027

Muut koneet ja kalusto

Keskuskeittiön koneet
Varaus 10 000 € vuodelle 2027

MARTTILA

Alueiden kunnossapidon koneet
Varaus 10 000 € vuodelle 2027

	Kulut 2027	**Tuotot 2027**
Kunnanhallitus	50 000	20 000
Sivistyslautakunta	377 000	87 000
Hyvinvointilautakunta	90 000	0
Tekninen lautakunta	350 000	20 000
YHTEENSÄ	**867 000**	**127 000**
Nettokulut	**740 000**	

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vastuuhenkilöt: Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja Heikki Kerko. Keskusvaalilautakunnan sihteeri hallintojohtaja Kati Rekola.

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten ja kunnallisvaalien sekä europarlamenttivaalien valmistelusta ja täytäntöön panemisesta annettujen ohjeiden mukaan.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kuntavaalien osalta lautakunta vahvistaa vaalin tuloksen ja muiden vaalien osalta toimittaa äänet laskennan jälkeen vaalipiirin keskusvaalilautakunnalle. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä on toiminut hallintojohtaja ja ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoina yleishallinnon toimistohenkilöstö sekä kirjastovirkailija. Äänestyspaikkana on ollut kirjasto.

Äänestysaktiivisuus kunnassa viime vuosien vaaleissa:
- presidentinvaalit 2024 68,5 %
- europarlamenttivaalit 2024 40,3 %
- aluevaalit 2025 54,3 %
- kuntavaalit 2025 56,9 %

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet:

Vuonna 2027 on eduskuntavaalit.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 185	0	3 700	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**2 185**	**0**	**3 700**	**0,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-8 087	0	-6 920	0,0 %
Palvelujen ostot	-4 173	-70	-3 370	4 714,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 326	0	- 180	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-13 585**	**-70**	**-10 470**	**14 857,1 %**
Toimintakate	**-11 400**	**-70**	**-6 770**	**9 571,4 %**
Vuosikate	**-11 400**	**-70**	**-6 770**	**9 571,4 %**
Tilikauden tulos	**-11 400**	**-70**	**-6 770**	**9 571,4 %**

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vaalien lukumäärä - eduskuntavaalit	2 (alue- ja kunta-vaalit)	0	1
Äänestysalueet	1	1	1
Äänioikeutetut / Äänestäneet yhteensä / %	Aluevaalit 1561/848/54,3 Kuntavaalit 1561/888/56,9		1555

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilöt: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Mikko Tegel, Tarkastuslautakunnan sihteeri Sini Ruohonen
Tilintarkastaja: BDO

Tulosalue: Tarkastustoimi

Kustannuspaikat: 2111 Tilintarkastus

Toiminta-ajatus

Kunnan omaehtoisesta ulkoisesta valvonnasta vastaavat valtuuston valitsemat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestämisestä sekä arvioinnista, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Valtuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa vastaavasti kunnan kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Tarkastuslautakunnan kokoontumiset neljä kertaa vuodessa. Tilintarkastuspalvelut on hankittu BDO Oy:ltä. Tilintarkastuspäiviä kymmenen.

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 530	-2 350	-1 780	-24,3 %
Palvelujen ostot	-11 807	-10 280	-10 280	0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72	- 160	- 160	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-14 409**	**-12 790**	**-12 220**	**-4,5 %**
Toimintakate	**-14 409**	**-12 790**	**-12 220**	**-4,5 %**
Vuosikate	**-14 409**	**-12 790**	**-12 220**	**-4,5 %**
Tilikauden tulos	**-14 409**	**-12 790**	**-12 220**	**-4,5 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Toimiva yhteistyö tilintarkastajan kanssa	Sujuvat yhteistyökäytännöt ja mahdolliset muutostarpeet
Kunnan taloussuunnitelman seuranta	Seurataan lautakuntien työskentelyä ja osavuosiraportteja
Arviointikertomuksen laatiminen	Tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöskokouksessa.
Sidonnaisuusilmoitusten käsittely kuntalain mukaisesti	Sidonnaisuusilmoitukset käsitellään tarkastuslautakunnassa. Ne annetaan tiedoksi valtuustolle ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Sidonnaisuusrekisterin ylläpito.
Tarkastuslautakunta käsittelee osavuosiraporttien lisäksi muita raportteja ja kunnan toimintaa ohjaavia suunnitelmia.	Tarkastuslautakunnalle annetaan tiedoksi vuosittain hyvinvointikertomus sekä kunnan toimintaa ohjaavat keskeisimmät suunnitelmat.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Tarkastuslautakunnan kokoontumiset	4	4	4
Käsiteltyjä asioita (pykälät)	31	20	20
Tilintarkastajan tarkastukset	1 pv + 97,5 h + 2 iltakokousta	10 pv	10 pv

KUNNANVALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS

Yleishallinto

Tilivelvolliset ja esihenkilöt: kunnanjohtaja Anne Ahtiainen, hallintojohtaja Kati Rekola

Kustannuspaikat: 3111 Kunnanvaltuusto, 3112 Kunnanhallitus, 3113 Tiedotustoiminta, 3114 Varsinais-Suomen liitto, 3115 VSS-toiminta

Toiminta-ajatus

Kuntalain mukaan kunnassa on valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Kunnanvaltuusto käyttää kunnassa ylintä päätösvaltaa ja vastaa kunnan strategisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja maankäytöstä. Valtuusto määrittelee kunnan keskeiset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet. Tavoitteiden toteuttamiseksi valtuusto jakaa taloudelliset resurssit tulosalueille hyväksymällä vuosittain talousarvion.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, talouden hoitoa ja muuta toimintaa. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnasta. Yleishallinnossa hoidetaan kunnanhallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian pohjalta. Kuntastrategiassa määritellään kunnan pitkän aikavälin tavoitteet ja toimenpiteet. Marttilan kuntastrategia hyväksyttiin 15.12.2022. Kunnan toimintaa ohjaavat arvot ovat avoimuus, rohkeus, positiivisuus ja yhteisöllisyys. Marttilan kunta päivittää strategiansa vastaamaan kunnan pitkän aikavälin tavoitteita. Strategiatyön tavoitteena on varmistaa, että kunnan toiminta ja talous perustuvat ajantasaisiin linjauksiin, jotka tukevat kestävää kehitystä, elinvoimaa ja asukkaiden hyvinvointia.

KUNNANVALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	34 736	22 600	22 100	-2,2 %
Tuet ja avustukset	36 552	39 900	51 900	30,1 %
Vuokratuotot	11 903	11 120	11 920	7,2 %
Muut tuotot	15 106	50 300	30 300	-39,8 %
Toimintatuotot yhteensä	**98 298**	**123 920**	**116 220**	**-6,2 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 631 465	- 618 580	- 600 080	-3,0 %
Palvelujen ostot	- 743 344	- 739 700	- 796 670	7,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 123 835	- 105 400	- 104 090	-1,2 %
Muut toimintakulut	-23 705	-25 710	-25 510	-0,8 %
Toimintakulut yhteensä	**-1 726 161**	**-1 682 090**	**-1 779 050**	**5,8 %**
Toimintakate	**-1 627 864**	**-1 558 170**	**-1 662 830**	**6,7 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	- 983	-3 510	-15 500	341,6 %
Vuosikate	**4 144 420**	**4 339 320**	**4 087 130**	**-5,8 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-22 762	-25 350	-22 260	-12,2 %
Tilikauden tulos	**3 866 224**	**4 313 970**	**4 064 870**	**-5,8 %**

Yleishallinto	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 532	3 000	2 500	-16,7 %
Tuet ja avustukset	16 638	15 000	27 000	80,0 %
Muut tuotot	1 674	50 000	30 000	-40,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**20 843**	**68 000**	**59 500**	**-12,5 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 143 656	- 142 980	- 140 250	-1,9 %
Palvelujen ostot	-54 337	-27 230	-34 590	27,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 208	-11 900	-11 950	0,4 %
Muut toimintakulut	-2 319	-2 200	-1 150	-47,7 %
Toimintakulut yhteensä	**- 219 519**	**- 184 310**	**- 187 940**	**2,0 %**
Toimintakate	**- 198 675**	**- 116 310**	**- 128 440**	**10,4 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	-5	0	0	0,0 %
Vuosikate	**- 198 680**	**- 116 310**	**- 128 440**	**10,4 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 154	-1 150	-1 150	0,0 %
Tilikauden tulos	**- 570 337**	**- 117 460**	**- 129 590**	**10,3 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Tiedolla johtaminen	Järjestetään koulutusta ja teemaseminaareja luottamushenkilöille yhteisesti ja toimialoittain tarpeen mukaan, kehitetään koulutusyhteistyötä naapurikuntien kanssa. Tehdään luottamuselinten tutustumisretkiä kunnan toiminnan kannalta merkittäviin kohteisiin. Kutsutaan asiantuntijoita luottamuselinten kokouksiin. Lisätään naapurikuntien luottamuselinten yhteisiä tapaamisia. **Mittarit:** Koulutusten, tutustumisretkien ja asiantuntijavierailijoiden määrä.
Yhteisöllisen toimintakulttuurin edistäminen kunnassa	Asukkaiden ja yhdistysten osallistaminen kunnan toiminnan suunnitteluun. Kunnan tilat ovat joustavasti yhdistysten ja kuntalaisten käytössä **Mittarit:** Kuntalaiskyselyt, asiakasraadit ja muut osallistamistavat
Myönteinen kuntakuva	Kunnassa on avoin keskustelu- ja päätöksentekokulttuuri. Kunta tiedottaa asioista aktiivisesti ja oikea-aikaisesti. Kunnan viestintää kehitetään. **Mittarit:** Lähetetyt lehdistötiedotteet, some-ilmoitusten määrä
Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Ajanmukaiset ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet Hyte-ohjelman toimeenpano ja mittareiden seuranta. Kuntalaiskyselyn ja hyvinvointikertomuksen tulosten hyödyntäminen **Mittarit:** Hyte-mittariston tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Ympäristötietoisuuden ja ekologisuuden vahvistaminen kunnan toiminnassa	Tiedottamista ja tilaisuuksia sekä hankkeisiin osallistumista Kunnan energiaratkaisut Ympäristönäkökulman huomioiminen kunnan toiminnassa Tiivis yhteistyö Paimionjoki-yhdistyksen ja Valonian kanssa Saaristomeren tilan parantamiseksi. Vihreän siirtymän energiahankkeiden edistäminen kunnan alueella. Energiatehokkuussopimus (JETS) **Mittarit:** Ympäristötietosuutta lisäävät hankkeet, joissa ollaan mukana, tilaisuuksien määrä, toteuttamisvaiheessa olevat vihreän siirtymän hankkeet
Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ja kunnan edunvalvonta.	Luodaan toimivat yhteistyökäytännöt. Parannetaan viestintää hyvinvointialueen palveluista paikallisesti. Aktiivinen vuoropuhelu hyvinvointialueen kanssa tulevien vuosien suunnittelussa. Sote-kiinteistöjen mahdollinen yhtiöittäminen **Mittarit:** Yhteistyötapaamiset hyvinvointialueen kanssa

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Kunnan asukasluku	1849	1910	1850
Suunnittelu- ja arviointiseminaarit kuntalaistilaisuudet	2	2-3	2-3
Valtuuston ja kunnanhallituksen kokoukset / käsitellyt asiat	KH 13/234 KV 7/93		KH 13 KV 7
Luottamuselinten koulutusten, tutustumisretkien ja asiantuntijavierailijoiden määrä			6
Yhteistyötapaamiset naapurikuntien luottamuselinten kanssa			4
Kuntalaiskyselyt, asiakasraadit ja muut osallistamiset			10
Lähetetyt lehdistötiedotteet, some-ilmoitusten määrä			50
Hyte-mittariston tavoitteiden toteutuminen, TEA-viisari			75
Ympäristötietoisuutta lisäävät hankkeet			2
Toteuttamisvaiheessa olevat vihreän siirtymän hankkeet			3
Yhteistyötapaamiset hyvinvointialueen kanssa			10

Toimintaympäristön muutokset ja arvio olennaisista riskitekijöistä:

Kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt. Yleinen talous- ja työllisyystilanne sekä inflaatiokehitys vaikuttavat suoraan kunnallisvero- ja yhteisöverokertymiin. Velkamäärä on kuitenkin selkeästi alle maan keskiarvon ja taseessa on ylijäämää noin 3,2 milj. €. Tulevina vuosina kunnan investointeja on priorisoitava tiukasti, ja käyttötalouden tasapainon säilyttäminen edellyttää myös aktiivisia sopeuttamistoimia.

Sote- ja pelastustoimen toimitilojen lakisääteinen vuokrasiirtymäkausi päättyi vuoden 2025 lopussa. Vuodesta 2026 alkaen hyvinvointialueen palveluverkkoon kuuluvien kiinteistöjen vuokraus perustuu toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin, joissa noudatetaan 12 kuukauden irtisanomisaikaa. Varhan aluehallituksen mukaiset palveluverkkosuunnitelmat ja -visio ohjaavat kunnan kiinteistöjen kehitystä.

Kunnan harjoittaessa toimitilojen vuokraustoimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla, toiminta on kuntalain 126 §:n mukaan yhtiöitettävä. Tämä tarkoittaa, että kunta ei voi enää harjoittaa vuokraustoimintaa suoraan, vaan sen on perustettava osakeyhtiö tai muu yhtiömuoto toiminnan jatkamiseksi. Lokakuussa 2026 julkistettu palveluverkkosuunnitelma ja -visio linjaa, että Suvirannan palvelukeskus korvataan yhdellä yhteisellä yksiköllä Kosken palvelukeskuksen kanssa vuoden 2029 jälkeen. Yhtiöittäminen ei ole tarkoituksenmukaista näin lyhyeksi ajaksi. Tällä hetkellä alueella ei ole kilpailevaa markkinaa.

Voimaan tullut hankintalain uudistus tiukentaa sidosyksikköjen eli in-house-yhtiöiden käyttöedellytyksiä asettamalla suoran ostomahdollisuuden kynnykseksi vähintään 10 prosentin omistusosuuden. Lakimuutoksen tavoitteena on lisätä kilpailua julkisissa hankinnoissa, tehostaa julkisten varojen käyttöä sekä selkeyttää julkisen ja yksityisen sektorin välistä rajanvetoa. Uudistus vaikuttaa erityisesti kunnan pienten omistusosuuksien yhteisyhtiöihin, kuten talouspalveluihin, joiden palvelut on jatkossa joko kilpailutettava, omistusosuutta kasvatettava tai järjestettävä muulla tavoin lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Ulkopuolelle on tässä vaiheessa jäänyt vesihuollon yhtiöjärjestelyt.

Marttilan kunta on jättänyt Valtiokonttorille ilmoituksen pidennetystä sopimuskaudesta sidosyksikkönsä Loimaan Tilipalvelu Oy:n osalta sekä tehnyt vastaavan ilmoituksen myös Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n sopimusjärjestelyistä. Pidennetty sopimuskausi antaa kunnalle lisäaikaa sopeuttaa hankintakäytäntöjään, arvioida omistus- ja palvelujärjestelyjä sekä varmistaa palveluiden jatkuvuus kustannustehokkaasti.

Valmisteltu kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus raukesi, joten valtionosuudet määräytyvät toistaiseksi nykyisen lainsäädännön ja laskentakriteerien pohjalta. Valmistellun uudistuksen raukeaminen tuo lyhyellä aikavälillä ennustettavuutta kunnan tulopohjaan, kun suunnitellut kriteerimuutokset eivät toteudu. Pitkällä aikavälillä kuntatalouden rahoitusjärjestelmän kehittämistarpeet kuitenkin säilyvät, mikä ylläpitää epävarmuutta valtionosuuksien tasosta tulevina vuosina.

Vuoden 2025 alussa voimaan tullut TE-palvelujen uudistus ja siihen kytkeytyvä rahoitusmalli tuovat kunnalle merkittäviä kustannuspaineita vuonna 2027, erityisesti työttömyystilanteen säilyessä korkealla tasolla. Kunnan rahoitusvastuu työttömyyden hoidosta ja etuuksien rahoitusosuuksista on kasvanut, mikä heijastuu suoraan käyttötalouteen. Kunnan omat keinot vaikuttaa yleiseen työmarkkinatilanteeseen ja sen aiheuttamiin menopaineisiin ovat kuitenkin hyvin rajalliset. Samaan aikaan valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen raukeaminen pitää yllä nykyisen rahoitusmallin epäkohtia eikä korjaa kuntatalouden rakenteellista epätasapainoa.

Yleisen taloustilanteen heikkeneminen muodostaa keskeisen riskin kunnan taloudelle. Valtionosuustason aleneminen ja verotulojen maltillinen kehitysnäkymä supistavat kunnan taloudellista liikkumavaraa. Tulorahoituksen niukkuus yhdessä kasvavien käyttötalousmenojen kanssa haastaa kunnan nykyistä palvelutasoa ja talouden tasapainoa. Tämä toimintaympäristö vaatii kunnalta tiukkaa talouskuria sekä toimintatapojen ja prosessien jatkuvaa kehittämistä tuottavuuden parantamiseksi.

Toimintaympäristön jatkuva muutos vaatii kunnalta joustavuutta ja reaktiokykyä. Työllisyyspalvelujen riittämätön rahoituspohja sekä valtionosuusleikkaukset lisäävät kunnan taloudellista rasitusta. Kunnan kasvanut rahoitusvastuu työttömyysetuuksista vaikeuttaa käyttötalouden ennustettavuutta pitkittyneessä matalasuhdanteessa ja korkean työttömyyden aikana.

Tulevina vuosina kunnan toiminnassa korostuvat kunnan elinvoimaisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Henkilöstön osalta suurimpana haasteena on organisaation pienuus ja sitä myöten haavoittuvuus. Henkilökunnalla on laaja osaaminen ja siten yksittäisen työntekijän vastuulla on paljon erilaisia työtehtäviä. Suunnitelmakaudella on tiedossa kirjanpitäjän eläköityminen, mikä vaatii tehtävien uudelleen järjestelyjä.

Hallinto- ja talouspalvelut

Tulosalueen esihenkilö: hallintojohtaja Kati Rekola

Kustannuspaikat: 3211, Hallintotehtävät, 3212 Toimistopalvelut, 3213 Keskusarkisto, 3214 Vakuutukset ja maksuosuudet, 3215 ICT-palvelut, 3216 Taloushallinto, 3217 Reskontrat, 3218 Rahoituspalvelut, 3219 Verotus, 3220 Valtionosuudet

Toiminta-ajatus

Tulosalueella hoidetaan taloushallinnon tehtävät, kunnan maksuliikenne, yleishallinnon toimistopalvelut, kunnan keskusarkisto ja ICT-palvelut sekä kunnan vuokra-asuntojen ja liikehuoneistojen vuokraustoiminta. Kunnan vakuutukset sekä kaikkia toimialoja koskevat yhteishankinnat valmistellaan hallintopalveluissa yhteistyössä toimialojen kanssa.

Hallinto- ja talouspalvelujen palvelukokonaisuuteen kuuluvat kunnanhallinnon valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät, henkilöstöhallinto sekä yleinen hallintopalvelujen koordinointi. Hallintopalvelut vastaavat kunnan päätöksenteon valmistelusta, asiakirjahallinnosta, kokouspalveluista ja yleisestä hallinnon tuesta.

Talouspalvelujen tehtävänä on tuottaa luotettavaa ja ajankohtaista tietoa päätöksenteon tueksi sekä varmistaa kunnan talouden tasapaino ja resurssien tehokas käyttö. Lisäksi tulosalueella valmistellaan ohjeita ja opastusta toimialoille taloushallinnon asiantuntemusta edellyttävissä asioissa. Talouspalvelut vastaavat kunnan talouden suunnittelusta, seurannasta ja raportoinnista. Talousarvion ja tilinpäätöksen laadinta, kirjanpito, ostoreskontra, myyntilaskutus ja maksuliikenteen hoito muodostavat palvelukokonaisuuden ytimen.

Hallinto- ja talouspalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	35	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	300	300	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**35**	**300**	**300**	**0,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 249 549	- 245 570	- 229 050	-6,7 %
Palvelujen ostot	- 131 845	- 166 880	- 184 160	10,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 508	-7 750	-7 000	-9,7 %
Muut toimintakulut	-1 667	-1 460	-1 780	21,9 %
Toimintakulut yhteensä	**- 397 423**	**- 421 660**	**- 421 990**	**0,1 %**
Toimintakate	**- 397 389**	**- 421 360**	**- 421 690**	**0,1 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	- 979	-3 510	-15 500	341,6 %
Vuosikate	**5 374 899**	**5 476 130**	**5 328 270**	**-2,7 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 708	-3 700	-3 650	-1,4 %
Tilikauden tulos	**5 488 261**	**5 472 430**	**5 324 620**	**-2,7 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Talouden tasapaino	Talouden seuranta ja tarvittavat sopeutustoimet
Organisaation kehittäminen	Prosessien ja toimintatapojen arviointi ja kehittäminen yhteistyössä henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa Sähköisten palvelujen käytön laajentaminen ja osaamisen vahvistaminen Osaamisen systemaattinen kehittäminen koulutusten ja työssä oppimisen keinoin **Mittarit:** koulutukset (kirjataan Populukseen), sähköisen asianhallintaohjelman käyttöönotto
Kunnassa on riittävästi tarjolla erikokoisia ja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Kunnan liikehuoneistojen ja asuntojen hyvä käyttöaste	Vuokra-asuntojen ja liikehuoneistojen käyttöaste %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Talouden mittarit Vuosikate % poistoista	87,4 %	75,1 %	0,85 %
Lainamäärä, € ja €/asukas	1,37 M€/726 €/asukas	1,59 M€/842 €/asukas	
Taseen ylijäämä €	3,19 milj. €		
Nettoinvestoinnit €	0,47 milj. €	0,70 milj. €	0,77 milj. €
Osavuosiraportit	n. 90 %	2	2
Kunnan vuokra-asuntojen käyttöaste vuoden aikana keskimäärin Kunnan vuokra-asuntojen määrä 31.12.	76	n. 90 %	n. 90 %

Toimintaympäristön muutokset ja arvio riskitekijöistä

Henkilöstön osalta suurimpana haasteena on organisaation pienentyminen ja haavoittuvuus. Pienen organisaation rajalliset resurssit tarkoittavat, että yksittäisten työntekijöiden roolit ovat usein monipuolisia ja työtehtävät laaja-alaisia. Tämä voi johtaa kuormituksen kasvuun, erityisesti tilanteissa, joissa henkilöstöä ei ole riittävästi tai sijaisjärjestelyt ovat haastavia. Suunnitelmakaudella merkittävän operatiivisen ja henkilöstöriskin muodostaa kirjanpitäjän eläköityminen. Tämä korostaa tarvetta ennakoivalle resurssisuunnittelulle. Lisäksi toimintaympäristön muutokset, kuten lainsäädännön uudistukset, digitalisaatio ja palvelurakenteen kehittäminen, edellyttävät henkilöstöltä jatkuvaa oppimista ja sopeutumista, mikä voi lisätä työpaineita. Riskien hallinta edellyttää pitkäjänteistä osaamisen ylläpitämistä ja työhyvinvoinnin tukemista. Lisäksi on tärkeää kehittää johtamista ja sisäistä viestintää.

Henkilöstöpalvelut

Tulosalueen esihenkilö: kunnanjohtaja Anne Ahtiainen

Kustannuspaikat: 3311 Palkkahallinto, 3312 Yhteistyötoimikunta, 3313 Työterveyshuolto, 3314 Muut henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluissa hoidetaan kunnan henkilöstöhallinnon tehtävät ja palkanlaskenta. Henkilöstöpalvelut vastaa palkkalaskennan lisäksi kunnan työterveyshuollosta, työhyvinvointipalveluista, yhteistyötoimikunnan toiminnasta sekä työ- ja virkaehtosopimusten täytäntöönpanotehtävistä.

Henkilöstöpalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Tuet ja avustukset	19 018	24 000	24 000	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**19 018**	**24 000**	**24 000**	**0,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-31 565	-15 780	-16 130	2,2 %
Palvelujen ostot	- 120 126	-97 400	- 116 180	19,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 360	- 900	- 740	-17,8 %
Muut toimintakulut	-4 585	-3 200	-3 650	14,1 %
Toimintakulut yhteensä	**- 156 635**	**- 117 280**	**- 136 700**	**16,6 %**
Toimintakate	**- 137 618**	**-93 280**	**- 112 700**	**20,8 %**
Vuosikate	**- 137 618**	**-93 280**	**- 112 700**	**20,8 %**
Poistot ja arvonalentumiset	- 273	0	-3 270	0,0 %
Tilikauden tulos	**- 137 890**	**-93 280**	**- 115 970**	**24,3 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Henkilöstövaihdosten sujuva toteutuminen	Kirjanpitäjän tehtävien uudelleen organisointi ja sähköisten toimintojen kehittäminen
Henkilöstön hyvän työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen	**Toimenpiteet:** - Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa ja varhainen tuki - Riittävät henkilöresurssit, toimivat ja turvalliset työtilat ja -välineet - Monipuoliset tyhy-palvelut - Vahvistetaan esihenkilöiden johtamisosaamista ja hyvinvointia **Mittarit:** - Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien määrä ja diagnoosijakauma - Työterveyshuollon käytäntöjen arviointi - Työpaikkaselvityksissä ja riskien arvioinnissa ilmenneet kehittämistarpeet - Esihenkilöiden yhteistyöverkostot ja koulutus - Kehityskeskustelujen toteutuminen
Tiedottamisen sujuvoittaminen	Sisäisen intran hyödyntäminen tiedottamisessa Työyksiköiden sisäiset ja työyksiköiden väliset tiedotuskäytännöt toimiviksi

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Sairauspoissaolot, kalenteripäivää/henkilö	7,05		
Työpaikkaselvitykset Työsuojelutarkastukset	1 2		2 1

Toimintaympäristön muutokset ja arvio riskitekijöistä

Riskejä henkilöstöhallinnon osalta aiheuttavat erityisesti palkanlaskennan ulkoistamiseen liittyvä sopimusriippuvuus ja tietoturva. Pienen kunnan toimintaympäristössä korostuvat avainhenkilöriskit, osaamisen haavoittuvuus ja resurssien rajallisuus. Työterveyspalveluiden saatavuus ja työhyvinvointitoiminnan riittävä resursointi ovat keskeisiä riskitekijöitä henkilöstön työkyvyn ja jaksamisen näkökulmasta.

Muut tehtävät

Tulosalueen esihenkilö: hallintojohtaja Kati Rekola

Kustannuspaikat: 3411 Keskuskeittiö, 3412 Palveluauto, 3413 Ympäristöterveydenhuolto, 3414 Muut ostopalvelut, 3415 Maaseututoimen hallinto

Toiminta-ajatus

Keskuskeittiö tuottaa ateriat kouluun ja varhaiskasvatukseen.

Ympäristöterveydenhuolto ostetaan Liedon kaupungin hallinnoimalta yhteistoiminta-alueelta.

Kunnan metsien hoito toteutetaan yhteistyössä metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Löytöeläinpalvelut ostetaan Turun kaupungilta.

Maaseutupalvelut on nimetty paikalliseksi maaseutuelinkeinoviranomaiseksi, joka hoitaa valtion kunnalle määräämät maaseutuhallinnon tehtävät. Liedon maaseutupalveluiden hoidossa on seuraavat kunnat: Aura, Koski Tl, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio, Rusko ja Turku.

Muut tehtävät	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	20 089	19 600	19 600	0,0 %
Tuet ja avustukset	897	900	900	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**20 986**	**20 500**	**20 500**	**0,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 119 491	- 136 140	- 136 700	0,4 %
Palvelujen ostot	- 120 945	- 100 050	- 125 140	25,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 123	-79 000	-80 300	1,6 %
Muut toimintakulut	- 293	- 550	- 550	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**- 312 852**	**- 315 740**	**- 342 690**	**8,5 %**
Toimintakate	**- 291 866**	**- 295 240**	**- 322 190**	**9,1 %**
Vuosikate	**- 291 866**	**- 295 240**	**- 322 190**	**9,1 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-4 661	-5 530	-2 740	-50,5 %
Tilikauden tulos	**- 296 527**	**- 300 770**	**- 324 930**	**8,0 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Keskuskeittiö tarjoaa ravitsemissuositusten mukaista maittavaa ja terveellistä ruokaa turvallisista ja mahdollisimman tuoreista elintarvikkeista	Seurataan asiakastyytyväisyyttä kyselyillä. Huomioidaan suunnitelmakaudella mahdollisesti muuttuvat ravitsemussuositukset. Suunnitellaan ja toteutetaan ravitsemuskokonaisuudet yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. **Mittari:** Tyytyväisyyskyselyt
Ruoan alkuperämaa kerrotaan asiakkaille.	Elintarvikkeiden kotimaisuusastetta seurataan vuosittain. Kotimaisuusaste on vähintään 90 %.

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Luomuruuan tarjoaminen	
Ruokahävikin pienentäminen Biojätekeräyksen toteuttaminen onnistuneesti	Ruokahävikin mittaaminen otannalla Keskuskeittiön biojätteestä kerätään 100 % biojätteen keräyksen toteutuessa alueella.
Suunnitellaan kunnan metsien hoito luonnon monimuotoisuus ja luontoarvot huomioiden	Vuoden aikana hoidetaan leimikoita.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Keittiön ateriasuoritteet vuoden aikana	49779	53 000	50000
Ateriasuoritteen hinta	4,81 €		
Tyytyväisyyskyselyn tulokset			
Elintarvikkeiden kotimaisuusaste	n. 90 %	n. 90 %	n. 90 %
Hoidetut leimikot ha			
Tukea hakeneet maatilat	100	110	110

Toimintaympäristön muutokset ja arvio riskitekijöistä

Kunnan keskuskeittiön tiloista osa on vuokrattu Kaarea Oy:lle, joka tuottaa hyvinvointialueen ateriapalvelut. Tilojen yhteiskäyttö edellyttää yhteistyötä sekä toimintojen yhteensovittamista. Keittiöorganisaation pieni koko muodostaa keskeisen henkilöstö- ja toimintariskin: yksittäisetkin poissaolot kuormittavat henkilöstöä ja vaikuttavat suoraan koko yksikön toimintakykyyn. Häiriöttömän palvelutuotannon turvaaminen edellyttää toimintaprosessien kirkastamista sekä hyvää varautumista poikkeustilanteisiin.

Elinvoimapalvelut

Tulosalueen esihenkilö: kunnanjohtaja Anne Ahtiainen

Kustannuspaikat: 3511 Yritys- ja elinkeinopalvelut, 3512 Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit, 3513 Yhdistystoiminta, 3514 Joukkoliikenne, 3515 Muut elinvoimapalvelut, 3516 Työllistämispalvelut, 3517 Avustukset, 3518 Hankkeet ja markkinointi

Toiminta-ajatus

Marttilassa toimiville ja aloittaville yrityksille tarjotaan hyvät ja kattavat elinkeinopalvelut. Kunnan ja elinkeinoelämän yhteistyö on mutkatonta, sujuvaa ja arvostavaa. Elinvoimaan vaikuttaa myös työllisyys ja siten yhteistyö työllisyysalueen kanssa on tärkeä osa elinvoimapalveluiden kehittämistä. Naapurikuntien kanssa yhteiset kehittämishankkeet mahdollistavat monipuolista kehittämistä niin matkailuun ja yritysten elinvoimaan liittyviin palveluihin sekä kuntien omaan ja yhteiseen varautumiseen.

Elinvoimapalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 463	0	0	0,0 %
Muut tuotot	13 432	0	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**15 895**	**0**	**0**	**0,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-70 869	-78 110	-77 950	-0,2 %
Palvelujen ostot	- 300 004	- 339 140	- 325 600	-4,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 578	-5 850	-4 100	-29,9 %
Muut toimintakulut	-14 841	-18 300	-18 380	0,4 %
Toimintakulut yhteensä	**- 607 250**	**- 634 100**	**- 678 730**	**7,0 %**
Toimintakate	**- 591 355**	**- 634 100**	**- 678 730**	**7,0 %**
Vuosikate	**- 591 355**	**- 634 100**	**- 678 730**	**7,0 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-4 415	-4 420	-4 420	0,0 %
Tilikauden tulos	**- 595 771**	**- 638 520**	**- 683 150**	**7,0 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Joustavat, kattavat elinkeinopalvelut ja mutkaton yhteistyö yrittäjien kanssa. Tavoitteena on olla jatkossakin Suomen yritysmyönteisin kunta.	Huolehditaan toimivasta infrasta ja rakentamisen tuesta. Edullisia teollisuustontteja tarjolla Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus yrittäjien kanssa **Mittarit:** Yrityskontaktien määrä, tonttivaranto, yrittäjiltä saatava palaute, elinkeinopoliittisen työryhmän kokoukset, elinvoimatoimikunnan kokoukset
Ihmisiä kiinnostavia tapahtumia järjestetään kunnan alueella vuoden mittaan	Kuntayhteisön vahvistaminen ja järjestettävien tapahtumien kävijämäärän kasvattaminen **Mittarit:** Tapahtumien kävijämäärät
Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden kehittäminen toimivaksi kokonaisuudeksi	TE-uudistuksen kehittäminen tiiviissä yhteistyössä Salon työllisyysalueen kuntien kanssa.

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kunnan vetovoiman lisääminen	Ollaan mukana messuilla ja muissa tapahtumissa. Markkinointi ja positiivinen uutisointi kunnasta
Kotoutumisohjelman toteutuminen	Kotoutumistoiminnot on yhdistetty Salon työllisyysalueen toimintaan.
Käynnissä olevat kehittämishankkeet	Hankerahoituksella mahdollistetaan monipuolista palvelutarjontaa alueen yrityksille ja yhdistyksille.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Paikkakunnalla toimivat yritykset (sisältää alkutuotannon)	313	300	300
Yrityspalveluiden henkilökohtaiset yrityskontaktit vuoden aikana	69	80	80
Työttömyysaste kunnassa 31.12.	10,7 %		
Hankkeiden määrä	1	5	5
Tapahtumien osallistujamäärä, kaikilta toimialoilta yhteensä			2500
Päivittäiset linja-autovuorot Turkuun: Vakiovuorot Pikavuorot Päivittäiset linja-autovuorot Turusta: Vakiovuorot Pikavuorot	4 4 3 3	 4 2-4 4 2-4	 4 2-4 4 2-4
Päivittäiset linja-autovuorot Saloon Päivittäiset linja-autovuorot Salosta	2 2	2-3 2-3	2-3 2-3
Joukkoliikenteen tukeen käytetty kunnan rahoitus €/asukas	38 456 € 20,80 €/as		61 680€ 33 €/as

Toimintaympäristön muutokset ja arvio riskitekijöistä

Työllisyystilanne on heikentynyt koko maassa, mikä näkyy myös Marttilan työttömyysasteen nousuna. Tämä on toisaalta johtanut kiinnostuksen kasvuun yrittäjyyttä kohtaan.

Marttilassa on monipuolinen yrityskanta, mutta etenkin rakennusalan töiden vähentyminen on vaikuttanut marttilalaisten yritysten toimintaan ja työllistämismahdollisuuksiin.

Salon suunnan joukkoliikennesopimus muuttui vuonna 2024 ja Salo osallistuu myös osaltaan kustannuksiin. Turun suunnan joukkoliikennesopimus Somero-Koski TL-Marttila-Tarvasjoki-Turku alkoi kesäkuussa 2026. Sopimusrakenne muuttuu siten, että kunta ottaa riskin lipputuloista, mikä aiheuttaa huonoa ennustettavuutta joukkoliikennekustannuksiin. Liikennöinnin yleiset kustannukset ovat nousseet ja siitä syystä sunnuntain vuorot Marttilan keskustasta Turun suuntaan loppuvat uuden sopimuksen myötä.

Kaavoitus ja maaomaisuuden hallinta

Tulosalueen esihenkilö: kunnanjohtaja Anne Ahtiainen

Kustannuspaikat: 3611 Yleis- ja asemakaavoitus, 3612 Arkkitehtipalvelu, 3613 Kunnan maa- ja metsätilat

Toiminta-ajatus

Kunnalle kuuluvat yleiskaavoitukseen ja asemakaavoitukseen liittyvät tehtävät sekä ne muut suunnittelutehtävät, jotka eivät kuulu muiden toimielinten tehtäväpiiriin. Kunnan elinvoimaisuutta vahvistetaan tarpeenmukaisella ja oikea-aikaisella kaavoituksella.

Kaavoitus ja maaomaisuuden hallinta	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	9 618	0	0	0,0 %
Vuokratuotot	11 903	11 120	11 920	7,2 %
Toimintatuotot yhteensä	**21 521**	**11 120**	**11 920**	**7,2 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-16 336	0	0	0,0 %
Palvelujen ostot	-16 088	-9 000	-11 000	22,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58	0	0	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-32 482**	**-9 000**	**-11 000**	**22,2 %**
Toimintakate	**-10 961**	**2 120**	**920**	**-56,6 %**
Vuosikate	**-10 961**	**2 120**	**920**	**-56,6 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-10 551	-10 550	-7 030	-33,4 %
Tilikauden tulos	**-21 512**	**-8 430**	**-6 110**	**-27,5 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kunnan kiinteistöomaisuuden inventointi.	Mahdollisesti myyntiin laitettavien kiinteistöjen myyntiaikataulun tekeminen.
Kirjaston piha-alueen toiminnallisuuden monipuolistaminen erilaisissa tapahtumissa.	Kirjaston piha-alueen käytön kehittämisen asukastyöpaja ja kehittämisluonnos.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vahvistetut kaavat/kaavamuutokset	2	0	2 keskeneräistä osayleiskaavaa vireillä
Kirjaston piha-alueen kehittämistyöpajat	0	2	1

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Hallinto

Tilivelvollinen viranhaltija sivistystoimessa: Rehtori-sivistysjohtaja Satu Virtanen

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan tehtävänä on varmistaa koulutuksen perusturva ja taata Marttilan kunnan varhaiskasvatuksen asiakkaiden, perusopetuksen oppilaiden, toisen asteen opiskelijoiden ja muiden opetuspalvelujen käyttäjien yhdenvertaiset mahdollisuudet laadukkaaseen ja korkeatasoiseen varhaiskasvatukseen, oppimiseen ja opiskeluun.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Sivistyslautakunnan ja sivistystoimen toiminta pohjautuu Marttilan kunnan arvoihin.

Avoimuus
Avoimuus ja arvostaminen näkyy sekä sivistystoimen palvelujen käyttäjien että henkilöstön jäsenten kohtaamisissa. Jokaiselle marttilalaiselle pyritään toiminnan ja talouden mahdollistamissa puitteissa tarjoamaan hyvät edellytykset omista lähtökohdistaan tapahtuvaan kasvuun, oppimiseen ja kehittymiseen.

Sivistystoimen toiminnasta ja järjestelyistä tiedotetaan ja kerrotaan avoimesti myös lasten ja nuorten huoltajille sekä kuntalaisille. Viestintäkanavina toimivat Wilma, kunnan nettisivut, sosiaalinen media ja Auranmaan Viikkolehti.

Rohkeus
Ihminen hyväksytään omana itsenään, tasa-arvoisena ja yhdenvertaisena yhteisön jäsenenä. Jokainen on yksilö ja häntä kannustetaan vahvuuksiensa löytämiseen sekä sen pohjalta itsensä kehittämiseen rohkeasti ja määrätietoisesti. Kuntalaisia kannustetaan elinikäiseen oppimiseen. Minkäänlaista kiusaamista tai syrjintää ei suvaita.

Positiivisuus
Sivistystoimessa pyritään koko ajan oppimaan uutta sekä kehittämään toimintaa avoimesti ja positiivisesti. Sivistystoimi elää jatkuvassa muutoksessa, esimerkiksi opetussuunnitelmien muutokset sekä yhteiskunnan rakennemuutokset. Marttilan sivistystoimessa muutokseen suhtaudutaan positiivisesti ja avoimin mielin.

Yhteisöllisyys
Sivistystoimessa pyritään yhdessä tekemisen toimintakulttuuriin. Lapset ja nuoret osallistuvat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Tavoitteena on osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Sivistystoimi toimii aktiivisessa yhteistyössä yritysten, kolmannen sektorin toimijoiden ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Marttilan varhaiskasvatuksessa ja Marttilan koulussa tavoitteena on kasvattaa onnellisia, tasapainoisia ja aktiivisia lapsia ja nuoria, joilla on hyvät arjen ja opiskelun taidot. Luodaan sujuva jatkumo varhaiskasvatuksesta alakouluun, alakoulusta yläkouluun ja edelleen toisen asteen opintoihin. Kosken TL ja Marttilan kuntien varhaiskasvatuksen ja koulutoimen tiivistä yhteistyötä jatketaan edelleen.

Marttilan kunta on mukana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallissa. Sivistystoimessa ja koko kunnan toiminnassa pyritään huomioimaan lasten oikeudet ja annetaan lapsille ja nuorille mahdollisuus vaikuttaa heitä koskevaan päätöksentekoon. Kunnan luottamushenkilöille esitellään sivistystoimen eri tulosalueiden toimintaa ja luottamushenkilöt kertovat lapsille ja nuorille kunnallisesta päätöksenteosta.

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	112 920	142 720	113 890	-20,2 %
Maksutuotot	53 591	43 180	45 000	4,2 %
Vuokratuotot	17 301	17 000	17 000	0,0 %
Muut tuotot	0	200	0	- 100,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**183 812**	**203 100**	**175 890**	**-13,4 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 865 635	-1 693 250	-1 798 670	6,2 %
Palvelujen ostot	-1 352 445	-1 338 560	-1 433 990	7,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 159 630	- 148 950	- 138 600	-7,0 %
Muut toimintakulut	-50 638	-48 770	-45 010	-7,7 %
Toimintakulut yhteensä	**-3 493 157**	**-3 313 530**	**-3 466 270**	**4,6 %**
Toimintakate	**-3 309 346**	**-3 110 430**	**-3 290 380**	**5,8 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	556	0	300	0,0 %
Vuosikate	**-3 308 790**	**-3 110 430**	**-3 290 080**	**5,8 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-66 955	-74 460	-88 620	19,0 %
Tilikauden tulos	**-3 375 745**	**-3 184 890**	**-3 378 700**	**6,1 %**

Hallinto	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-5 417	-4 460	-5 280	18,4 %
Palvelujen ostot	- 295	- 500	- 500	0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 149	- 100	- 120	20,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-5 860**	**-5 060**	**-5 900**	**16,6 %**
Toimintakate	**-5 860**	**-5 060**	**-5 900**	**16,6 %**
Vuosikate	**-5 860**	**-5 060**	**-5 900**	**16,6 %**
Tilikauden tulos	**-5 860**	**-5 060**	**-5 900**	**16,6 %**

Perusopetus, Marttilan koulu

Tulosalueen esihenkilö: rehtori-sivistysjohtaja Satu Virtanen

Toiminta-ajatus

Laadukkaan perusopetuksen antaminen koko ikäluokalle 1–6 -luokilla, mahdollisuuksien mukaan integroiden erityisopetus omassa lähikoulussa.

Koulussa laaja-alainen erityisopettaja toimii luokanopettajan tukena luokkatilanteissa sekä tarvittaessa ottaa pienen oppilasryhmän opiskelemaan omaan luokkaansa. Erityisluokanopettaja toimii luokanopettajan tukena ryhmäkohtaista tukea annettaessa laaja-alaisen erityisopettajan tavoin, mutta hänellä on myös oppialaskohtaisen tuen oppilaita omissa opetusryhmissään pienluokassa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa tuetaan koulun ja kodin kasvatustyötä, edistetään lapsen hyvinvointia ja ennaltaehkäistään syrjäytymistä. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään ensisijaisesti takaamaan turvallinen ja luotettava paikka viettää aikaa ennen koulupäivää ja koulupäivän jälkeen. Pyrkimyksenä on opettaa lapsille itsestään sekä omista tavaroista huolenpitoa, toimimaan sosiaalisesti ryhmässä, vahvistamaan lapsen itsetuntoa ja kehittämään osaamistaan sekä löytämään omia vahvuuksiaan. Toiveena on saada lapselle positiivisia tunteita ja kokemuksia jokaisena päivänä.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Opetusta annetaan seitsemässä yleisopetuksen ryhmässä. Keväällä 2027 neljännen luokan (syksyllä 2027 viidennen luokan) oppilaita opetetaan kahdessa rinnakkaisluokassa. Lisäksi opetusta annetaan pienryhmässä.

Marttilan koulu on sopivan kokoinen ja toimiva rakennus oppilasmäärälle. Liikuntatunnit pidetään Martintalolla tai koulun lähiympäristössä. Hyvät puitteet luovat mahdollisuuden liikkua monipuolisesti: yleisurheilukenttä, jalkapallokentät, pururata, frisbeegolf-rata jne. Kunnan liikuntapaikkoja käytetään hyväksi myös muussa koulun opetuksessa ja toiminnassa.

Aamuhoitoa järjestetään esikoulun tiloissa ja iltapäivätoimintaa nuorisotila Huvilassa. Toimintaan mukaan pääsevät kaikki sinne hakeneet (ryhmän maksimikoko 30). Keväällä 2027 hoitomaksu on 90e/kk, jos lapsi on hoidossa enemmän kuin 10 päivää kuukaudessa. Maksu on 45e/kk, mikäli hoitopäiviä on 10 tai vähemmän kuukaudessa.

Marttilan koulussa työskentelee:
1 rehtori
7 luokanopettajaa
1 erityisopettaja
1 erityisluokanopettaja
4 koulunkäynninohjaajaa, jotka työskentelevät myös iltapäiväkerhossa (1-2 kerralla). Yksi ohjaajista työskentelee koulussa henkilökohtaisena koulunkäynninohjaajana.

Koulukuljetukset

Marttila on maantieteellisesti laaja kunta. Yli puolet koulun oppilaista kuuluvat kuljetusetuuden piirin ja he kulkevat koulumatkansa koulutaksilla. Kuljetukset ovat henkilöstömenojen jälkeen suurin menoerä sivistystoimen taloudessa. Lisäksi kuljetukset haastavat lukujärjestysten tekemistä sekä kaikkea normaalin koulutyön lisäksi tehtävää toimintaa, esim. retket.

Perusopetus, Marttilan koulu	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	102 176	126 950	113 890	-10,3 %
Maksutuotot	0	0	20 000	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**102 176**	**126 950**	**133 890**	**5,5 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 851 924	- 861 410	- 912 900	6,0 %
Palvelujen ostot	-1 256 967	-1 257 630	-1 322 940	5,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-80 592	-70 350	-76 100	8,2 %
Muut toimintakulut	-10 945	-10 000	-11 060	10,6 %
Toimintakulut yhteensä	**-2 200 428**	**-2 199 390**	**-2 323 000**	**5,6 %**
Toimintakate	**-2 098 251**	**-2 072 440**	**-2 189 110**	**5,6 %**
Vuosikate	**-2 098 251**	**-2 072 440**	**-2 189 110**	**5,6 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-34 426	-37 990	-43 390	14,2 %
Tilikauden tulos	**-2 132 677**	**-2 110 430**	**-2 232 500**	**5,8 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kuuntelemme oppilaiden toiveita ja mielipiteitä koulun toimintaa järjestettäessä.	Teemme oppilaille kyselyn elokuussa alkavan lukuvuoden toiveista.
	Oppilaskunnan hallitus kokoontuu noin kerran kuukaudessa ja heidän terveisensä tuodaan opettajakokoukseen.
	Keräämme oppilailta ideoita monialaisen oppimiskokonaisuuden toteuttamiseen.
	Teemme oppilaille tyytyväisyyskyselyn keväällä menneestä lukuvuodesta.
Järjestämme yhteisöllistä toimintaa.	Järjestämme luokkien välistä kummioppilastoimintaa noin kerran kuukaudessa (1.lk/ 5.lk sekä 2.lk /6.lk)
	Neljäsluokkalaiset ja esikoululaiset tapaavat yhteisen toiminnan merkeissä viimeistään keväällä.
	Luokat vierailevat Marttilan kirjastossa noin kerran kuukaudessa.
	Kutsumme kouluun vieraita kertomaan omasta osaamisestaan.
	Tutustumme paikallisiin yrityksiin vieraiden ja yritysvierailujen kautta.
	Teemme retkiä ja tutustumiskäyntejä myös Marttilan ulkopuolelle.
	Järjestämme yhteisöllisen juhlan tai tilaisuuden, johon kutsumme vanhempia ja isovanhempia.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Oppilasmäärä/lukuvuosi	122	116	115
Yleisopetuksen luokkatunnit	175	180	180
Erityisopetuksen luokkatunnit	49	49	49

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Kuljetusoppilaita	49	55	62
Kuljetuskustannukset/oppilas	3257 €	3 500 €	3400
Oppilaita aamu- ja iltapäivätoiminnassa	12	20	15

Arvio riskitekijöistä

- Koulurakennus on yli 20 vuotta vanha. A-käytävä on remontoitu pari vuotta sitten (lattiat vaihdettu, luokkien ja käytävän seinät maalattu). B-käytävällä osa luokista on remontoitu kesällä 2026. Lähivuosina on vielä remontoitava B-käytävän WC:t, pienryhmätilat sekä ruokala.

- Koulukuljetussopimus nykyisen kuljetusfirman kanssa päättyy kesällä 2026. Kilpailutuksessa on huomioitava kasvaneet kuljetuskustannukset. Koulukuljetusperiaatteita tulee tarkastella.

-Syksyllä 2029 opetusryhmiä on yksi vähemmän, joten myös opettajatarve vähenee yhdellä.

Muut opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan tehtävänä on varmistaa koulutuksen perusturva ja taata Marttilan kunnan muiden opetuspalvelujen käyttäjien yhdenvertaiset mahdollisuudet laadukkaaseen ja korkeatasoiseen opiskeluun.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Pöytyän kunnan ylläpitämä Auranmaan opisto tarjoaa seudullisesti (Aura, Marttila, Oripää ja Pöytyä) asukkaille mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, persoonallisuuden monipuoliseen kehittämiseen, elämänhallinnan parantamiseen sekä kansalaisvalmiuksien kartuttamiseen. Koulutus on pääasiassa yleissivistävää ja ei-tutkintotavoitteista. Opetuspalvelujen tarjoamisessa ja opetuksen toteutuksessa huomioidaan erilaiset käyttäjäryhmät. Mahdollisuuksien mukaan opetusta järjestetään eri alueilla asuville lähipalveluna, mutta opetusta toteutetaan myös etäyhteyksiä käyttäen.

Marttilan koulun tilat ovat Auranmaan opiston käytössä.

Muut opetuspalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 330	0	-2 660	0,0 %
Palvelujen ostot	-27 912	-25 000	-25 000	0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4	0	0	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-30 246**	**-25 000**	**-27 660**	**10,6 %**
Toimintakate	**-30 246**	**-25 000**	**-27 660**	**10,6 %**
Vuosikate	**-30 246**	**-25 000**	**-27 660**	**10,6 %**
Tilikauden tulos	**-30 246**	**-25 000**	**-27 660**	**10,6 %**

Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Auranmaan opiston strateginen päämäärä on ”yhteisöllisyyden ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen”. Tavoitteena on opistoa koskevan tiedotuksen kehittäminen sekä tunnettuuden lisääminen eri käyttäjäryhmien keskuudessa Mittarina voivat toimia mm. palvelujen käyttäjäryhmien monipuolistuminen sekä toteutunut sidosryhmäyhteistyön määrä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Opetustuntimäärän säilyttäminen kysyntää kohtuullisesti vastaavalla tasolla	6689	6700	6700
Kurssilaisten lukumäärän säilyttäminen tässä taulukossa ilmoitetulla tavoitetasolla: netto-opisk. lukumäärä	1805	1900	1950
brutto-opisk. lukumäärä	4356	4000	4000

Paikallisena toiminnallisena tavoitteena voisi olla Marttilassa opiskelevien opiston brutto- ja netto-opiskelijamäärien sekä toteutuvien opetustuntien säilyttäminen suunnilleen edellisvuoden tasolla. Mittarina toteutuneet opiskelijaluvut ja tunnit. Opetusta: 700 tuntia, 400 brutto-opiskelijaa ja 150 netto-opiskelijaa.

Varhaiskasvatus

Tulosalueen esihenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksessa järjestetään lakisääteiset varhaiskasvatuspalvelut alle kouluikäisille lapsille. Marttilassa varhaiskasvatusta järjestetään päiväkotitoimintana ja yksityisenä perhepäivähoitona. Yksityinen perhepäivähoito täydentää kunnan palveluita ja sen valvonta kuuluu kunnalle. Varhaiserityiskasvatuspalveluista vastaa Marttilan kunnan oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja (Veo). Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Perusopetuslain mukaista esiopetusta järjestetään oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Esiopetuksen tavoitteena on mm. laajentaa lasten osaamista eri tiedon- ja taidonaloilla sekä vahvistaa heidän sosiaalisia taitojaan.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kaikille varhaiskasvatuspaikkaa hakeneille pystytään myöntämään paikka lain edellyttämällä tavalla. Ostopalveluun ei toistaiseksi ole tarvetta.

Kisarinteen päiväkodin alaisuudessa on neljä ryhmää. Kaksi ryhmää (Nappulat ja Viikarit) toimii Kisatiellä, yksi ryhmä (Myllärit) Myllypellontiellä ja esiopetus koulun yhteydessä Metsäniityntiellä. Toimintapäivät ovat klo 6.00–17.00 välisellä ajalla. Vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan.

Esiopetusta annetaan klo 9-13 välisenä aikana. Esioppilailla on lisäksi mahdollisuus osallistua esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee yhteensä 15 henkilöä:
1 varhaiskasvatusjohtaja

1 varhaiskasvatuksen erityisopettaja
4 varhaiskasvatuksen opettajaa
9 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa

Päiväkotirakennusten lisäksi aktiivisessa käytössä ovat Martintalo ja muut lähiliikuntapaikat sekä kirjasto ja liikennepuisto.

Leikkipuistotoimintaa järjestetään yhteistyössä MLL:n ja seurakunnan kanssa.

Varhaiskasvatus	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 743	15 770	0	- 100,0 %
Maksutuotot	53 591	43 180	25 000	-42,1 %
Vuokratuotot	17 301	17 000	17 000	0,0 %
Muut tuotot	0	200	0	- 100,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**81 635**	**76 150**	**42 000**	**-44,9 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 005 965	- 827 380	- 877 830	6,1 %
Palvelujen ostot	-46 251	-35 430	-34 550	-2,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-78 886	-78 500	-62 380	-20,5 %
Muut toimintakulut	-39 693	-38 770	-33 950	-12,4 %
Toimintakulut yhteensä	**-1 235 604**	**-1 064 080**	**-1 058 710**	**-0,5 %**
Toimintakate	**-1 153 968**	**- 987 930**	**-1 016 710**	**2,9 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	556	0	300	0,0 %
Vuosikate	**-1 153 413**	**- 987 930**	**-1 016 410**	**2,9 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-32 529	-36 470	-45 230	24,0 %
Tilikauden tulos	**-1 185 942**	**-1 024 400**	**-1 061 640**	**3,6 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Tiedotamme huoltajille avoimesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnasta.	1. Henkilöstö kertoo huoltajalle lapsen päivästä hakutilanteessa. 2. Ryhmät lähettävät viikkokirjeen huoltajille Wilman kautta. Viikkokirjeessä kerrotaan toiminnasta valokuvien ja videoiden kera. 3. Somevastaavat julkaisevat varhaiskasvatuksen sometileillä säännöllisesti tietoa ryhmien toiminnasta. 4. Varhaiskasvatusjohtaja tiedottaa huoltajille tulevista tapahtumista ja mahdollisista muutoksista toiminnassa.
Järjestämme yhteisöllistä toimintaa.	1. Pidämme säännöllisesti henkilöstöpalavereja, joihin jokainen työntekijä pääsee vuorollaan osallistumaan. Palavereissa muodostetaan yhteinen näkemys pedagogisesta toiminnasta. 2. Lapsiryhmät tekevät yhteistyötä erilaisten tapahtumien ja juhlien merkeissä. 3. Järjestämme syksyllä vanhempainillan. 4. Kutsumme perhepäivähoitajat lapsineen mukaan kulttuuriesityksiin.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Hoitopäivät varhaiskasvatuksessa	11 787	8000	10 000
Lapsia varhaiskasvatuksessa	69	60	65
Oppilaita esiopetuksessa	17	17	17

Arvio keskeisimmistä riskitekijöistä

- Henkilöstön kelpoisuusaste on hyvä. Tällä hetkellä yksi lastenhoitaja työskentelee varhaiskasvatuksen opettajana. Määräaikaisen henkilöstön osuus on pieni (2 henkilöä).
- Haasteena on kahden eri tuen mallin toteuttaminen. Varhaiskasvatuksessa on edelleen käytössä kolmiportainen tuki ja esiopetuksessa otettiin käyttöön uusi tuen antamisen malli 1.8.2025. Tuen tarve tunnistetaan ja siihen vastataan joustavammin ryhmäkohtaisilla ja tarvittaessa oppilaskohtaisilla toimenpiteillä. Uudistuksen painopiste on ennaltaehkäisevässä tuessa, jossa oppimista tuetaan jo ennen ongelmien eskaloitumista. Tätä haastetta helpottaa merkittävästi uusi vakituinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja.
- 1.1.2030 päiväkodin henkilöstörakenne muuttuu. Tällä hetkellä ryhmässä tulee olla yksi varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi lastenhoitajaa. Rakenneuudistuksen jälkeen ryhmässä tulee olla kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi lastenhoitaja tai yksi varhaiskasvatuksen opettaja, yksi varhaiskasvatuksen sosionomi ja yksi lastenhoitaja.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Hallinto

Tulosalueen esihenkilöt: Hyvinvointijohtaja Anniina Bergfors

Toiminta-ajatus

Hyvinvointilautakunta sitoutuu toiminnassaan kunnan toimintaa ohjaaviin arvoihin, jotka ovat: avoimuus, rohkeus, postitiivisuus ja yhteisöllisyys.

Hyvinvointilautakunnan tehtäviin kuuluvat hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen, kirjasto- ja tieto-palvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut sekä nuorisopalvelut. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siihen sisältyvä eriarvoisuuden vähentäminen ja osallisuuden vahvistaminen.

Hyvinvointilautakunta johtaa ja kehittää alaistaan palvelualuetta ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Lautakunta edustaa kun-taa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Kaikessa toiminnassa painotetaan käyttäjäläheisyyttä, kokeiluhenkisyyttä sekä monipuolisia kumppanuuksia eri tahojen kanssa.

Toimintaympäristön muutos

Hyvinvointialan organisaatiomuutos alkoi 1.6.2025, jolloin vapaa-aikapäällikön virka muutettiin hyvinvointijohtajaksi. Hyvinvointipalveluiden esihenkilönä toimii hyvinvointijohtaja Anniina Bergfors. Organisaatiomuutoksen myötä on aloitettu hyvinvointipuolentyötehtävien uudelleen järjestely, jonka tarkoituksena on järkeistää tehtäväjakoja ja kohdentaa työntekijäresurssit optimaalisemmin. Organisaatiouudistuksen myötä on kehitetty lisäksi toimialojen välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	38 274	40 800	46 620	14,3 %
Maksutuotot	598	550	550	0,0 %
Tuet ja avustukset	10 700	13 830	68 500	395,3 %
Vuokratuotot	1 927	8 600	6 900	-19,8 %
Muut tuotot	1 919	200	2 000	900,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**53 418**	**63 980**	**124 570**	**94,7 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 253 236	- 267 020	- 311 280	16,6 %
Palvelujen ostot	-95 137	- 104 570	-98 980	-5,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 104 776	- 101 020	- 103 420	2,4 %
Muut toimintakulut	- 563	- 900	- 850	-5,6 %
Toimintakulut yhteensä	**- 465 782**	**- 485 510**	**- 525 930**	**8,3 %**
Toimintakate	**- 412 364**	**- 421 530**	**- 401 360**	**-4,8 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	58	0	0	0,0 %
Vuosikate	**- 412 306**	**- 421 530**	**- 401 360**	**-4,8 %**
Poistot ja arvonalentumiset	- 113 699	- 156 820	- 146 190	-6,8 %
Tilikauden tulos	**- 526 005**	**- 578 350**	**- 547 550**	**-5,3 %**

Hallinto	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-3 570	-3 890	-3 270	-15,9 %
Palvelujen ostot	- 300	- 600	- 200	-66,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 617	- 600	- 450	-25,0 %
Muut toimintakulut	0	- 100	-50	-50,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-4 858**	**-5 190**	**-4 370**	**-15,8 %**
Toimintakate	**-4 858**	**-5 190**	**-4 370**	**-15,8 %**
Vuosikate	**-4 858**	**-5 190**	**-4 370**	**-15,8 %**
Tilikauden tulos	**-4 858**	**-5 190**	**-4 370**	**-15,8 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Talouden suunnitelmallisuuden lisääminen.	Uusien tulo- ja säästömahdollisuuksien kartoittamisen ja säännöllinen seuraaminen.
Tiedonkulun kehittäminen.	Toimialojen välinen yhteistyö, säännölliset kokoontumiset ja yhteisten aikataulujen jakaminen.
Palveluiden saavutettavuuden parantaminen.	Tilojen ja alueiden esteettömyys kuvaukset sekä palveluista viestiminen ennakoivasti ja riittävän ajoissa.

Arvio lautakunnan olennaisista riskitekijöistä

Heikentynyt taloudellinen tilanne tulee vaatimaan jatkossa entistä enemmän toiminnan sopeuttamista käytettävissä oleviin resursseihin ja myös uusia tapoja tuottaa laadukkaita palveluja on kehitettävä. Tarvitaan innovatiivisuutta, jotta kunnille lakisääteisesti kuuluva Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen pystytään myös jatkossa toteuttamaan laadukkaasti.

Kirjaston aineistot ovat olleet kunnan kokoluokkaan nähden keskimääräistä suurempia, ja jatkossa tästä joudutaan tinkimään. Tässä yhteydessä on tärkeää ottaa kuntalaiset mukaan miettimään, millaiset aineistot ovat kuntalaisille tärkeimpiä. Myös aukioloaikojen mahdollinen sopeuttaminen vaikuttaa palvelujen saatavuuteen. Kirjastolla on myös paljon tapahtumia, jotka ovat olleet todella suosittuja. Tapahtumia järjestetään resurssien puitteissa.

Sopeuttamistoimet vaikuttavat palvelujen lisäksi liikunta-alueiden ja kiinteistöjen ylläpitämiseen sekä kaluston uusimiseen. Yhdistysten omien tapahtumien järjestäminen ja osallistumisella kunnan tapahtumien järjestelyihin on ollut merkittävä vaikutus tapahtumatoiminnan laajuuteen ja kuntalaisille suunnattujen palvelujen järjestämiseen. Vapaaehtoiset ovat olleet talkooapuina myös liikunta-alueiden ylläpidossa. Yleisesti kiinnostus yhdistystoimintaan ja talkootyöhön on vähentynyt, ja sillä voi jatkossa olla vaikutusta sekä tapahtumien määrään että myös liikunta-alueiden laadun ylläpitoon. Onkin tärkeää pohtia, miten yhdistykset saadaan pidettyä aktiivisena ja miten yhteistyötä voidaan edelleen kehittää.

Viime vuosina nuorten pahoinvointi on lisääntynyt myös Marttilan kunnassa. Ilmiö on valtakunnallinen, mutta sen vaikutukset konkretisoituvat myös paikallisesti. Ilkivalta aiheuttaa kustannusten kasvua erityisesti liikuntapaikoilla ja muissa vapaa-ajanviettopaikoissa. Ilkivallan selvittelytilanteet vievät työaikaresursseja pois varsinaiselta työltä. Sopeuttamistoimet nuorisotyössä vähentää jonkin verran mahdollisuutta järjestää ohjattua toimintaa.

Kirjastopalvelut

Tulosalueen vastuuhenkilöt: Kirjastonjohtaja Nina Sallinen

Toiminta-ajatus

Kaikki ovat tervetulleita kirjastoon. Kirjasto toimi asiakkaiden tietokeskuksena ja toiminnallaan edistää asiakkaiden omaehtoista opiskelua ja virikkeellistä vapaa-aikaa.
Palvelemme asiakkaita asiantuntevasti ja mutkattomasti. Kirjasto toimii yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa ja sen toiminta on ulospäin suuntautuvaa ja se on kiinteästi sidoksissa olemassa olevaan toimintaympäristöön.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kirjastopalveluja tarjotaan yhdessä toimipisteessä. Kirjasto on kaikille avoin ja maksuton. Kirjasto on asukkaiden olohuone, jossa ihmiset ja sisällöt kohtaavat. Asiakkaiden käytössä on monipuolinen ja uusiutuva aineisto. Henkilökunta on osaavaa ja tilat viihtyisät.

Tarjoamme asiakkaille pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistämme lukemista ja lukutaitoa, innostamme lukemaan, tarjoamme tietopalvelua. Kirjaston tavoitteena on myös herättää lasten ja nuorten kiinnostus kirjoihin ja lukemiseen sekä ylläpitää lukuharrastusta.
Marttilan kunnankirjasto kuuluu Loimaan seudun kirjastokimppaan.

Kirjastopalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	408	0	0	0,0 %
Muut tuotot	110	200	1 200	500,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**518**	**200**	**1 200**	**500,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-79 589	-71 880	-74 500	3,6 %
Palvelujen ostot	-20 808	-18 360	-19 400	5,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 913	-37 450	-36 400	-2,8 %
Muut toimintakulut	-52	- 100	- 100	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**- 149 361**	**- 127 790**	**- 130 400**	**2,0 %**
Toimintakate	**- 148 844**	**- 127 590**	**- 129 200**	**1,3 %**
Vuosikate	**- 148 844**	**- 127 590**	**- 129 200**	**1,3 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-38 502	-39 600	-39 180	-1,1 %
Tilikauden tulos	**- 187 345**	**- 167 190**	**- 168 380**	**0,7 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kirjasto tarjoaa uusiutuvan aineiston ja asiantuntevan ohjaus- ja asiakaspalvelun.	Aineiston valintaperusteiden päivittäminen, asiakaskyselyt, hankinta-, lainaus- ja kävijämäärät.
Kirjasto edistää kaikenikäisten lukutaitoa ja hyvinvointia.	Tarjotaan eri asiakasryhmille sopivaa lukutaitoa edistävää ohjelmaa. Kirjaston tiloissa voi tutustua uusiin ihmisiin, vaihtaa ajatuksia ja kysyä neuvoa.
Päiväkotiyhteistyön vakiinnuttaminen.	Järjestetään satuhetkiä päiväkotilaisille. Päiväkodissa on vaihtuvat iltasatukirjalaatikot, joista perheet voivat lainata kirjaston kirjoja kotiin ilman kirjastokorttia ja palauttaa ne joustavasti.
Vahvistetaan Loisto-kirjastojen yhteistyötä kustannustehokkuuden parantamiseksi.	Yhteiset hankkeet ja hankinnat. Työmateriaalien jakaminen kuten yhteiset lukudiblomit.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Lainaus	24880* E-aineisto 2959	27000	25000
Kävijämäärä	15075	17000	16 000
Lainaajat	647	600	600
Hankinta	1209	1000	1000
Digitaalisten palvelujen ohjauskerrat	43**	30	30
Kirjavinkkaukset	3	6	5
Käyttäjäkoulutukset kuten koululaisten kirjastonkäytönopetukset			5

Kulttuuripalvelut

Tulosalueen vastuuhenkilöt: Kirjastonjohtaja Nina Sallinen

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut edistää, järjestää ja koordinoi kulttuuritoimintaa kunnassa. Museotoimen tulee säilyttää ja asettaa näytteille esineitä ja muuta aineistoa ihmisestä ja hänen elinympäristöstään sekä välittää kotiseututietoutta ja marttilalaista identiteettiä.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kulttuuripalvelut edistää ja järjestää kunnassa kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kulttuuritilaisuuksia ja kunnan vuotuisia juhlia järjestetään yhteistyössä paikallisten järjestöjen, kunnan muiden toimielinten sekä paikallisten yrittäjien kanssa.

Kulttuuritoiminta tukee kuntalaisten kulttuuriharrastusta tekemällä yhteistyötä kulttuurin- ja taiteenharrastajien kanssa tukemalla tapahtumien järjestämistä, osallistumalla tilaisuuksien markkinointiin, tarjoamalla kirjaston tiloja tapahtumien ja näyttelyiden pitopaikaksi.

Kulttuuripalvelut ylläpitää museotoimintaa eri sidosryhmien kanssa. Toimii aktiivisesti osana yhdistyskentän toimintaa.

Kulttuuripalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	2 500	0,0 %
Muut tuotot	855	0	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**855**	**0**	**2 500**	**0,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-13 732	-14 150	-13 480	-4,7 %
Palvelujen ostot	-9 164	-11 300	-10 650	-5,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 986	-2 000	-1 900	-5,0 %
Muut toimintakulut	-52	- 200	- 200	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-23 934**	**-27 650**	**-26 230**	**-5,1 %**
Toimintakate	**-23 079**	**-27 650**	**-23 730**	**-14,2 %**
Vuosikate	**-23 079**	**-27 650**	**-23 730**	**-14,2 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-65	0	-70	0,0 %
Tilikauden tulos	**-23 143**	**-27 650**	**-23 800**	**-13,9 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kulttuuripalvelut hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäjänä.	Kulttuuripalvelut järjestää ja tarjoaa tiloja kulttuuritapahtumille ja näyttelyille sekä kansalaistoimintaan yhteistyössä yhdistysten ja eri toimijoiden kanssa.
Museon kesänäyttely yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Museon kävijämäärä.
Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto. Tavoitteena on, että jokainen Marttilassa varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa oleva lapsi saa yhdenvertaisesti mahdollisuuksia kokea, tehdä ja tulkita kulttuuria sekä tutustua omaan kotiseutuunsa ja kulttuuriperintöönsä.	Suunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelujen kanssa. Sisältöjä voidaan päivittää kulttuuritarjonnan, opetuksen, lasten tarpeiden ja toimintaympäristön muuttuessa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Järjestetyt tapahtumat ja näyttelyt	83*	40	50
Tapahtumiin osallistujat	2275	1500	1500
Museon kävijämäärä	100	100	200
Yhdistysillat	2	2	2

Liikuntapalvelut

Tulosalueen vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja Anniina Bergfors

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on edistää kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia ja liikunnallista elämäntapaa. Luoda kuntaan laadukkaat perusliikuntapaikat ja vastata niiden asianmukaisesta käytöstä. Tuottaa terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikuntapalveluja eri kohderyhmät huomioon ottaen. Luoda toimintaedellytyksiä paikkakunnalla toimiville urheiluseuroille ja muille liikuntaa harjoittaville tahoille sekä toimia yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kunnassa on erittäin monipuoliset liikuntapalvelut, joita on aktiivisesti kehitetty vuosien aikana. Liikuntapalvelut edistää ja järjestää kunnassa liikuntapalveluja yhteistyössä eri sidosryhmien ja kolmannen sektorin kanssa. Liikuntapalvelut järjestää erilaisia ryhmiä, tapahtumia, retkiä, kampanjoita ja palveluita liikuntapaikoille. Liikuntatoimi lisää kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia muun muassa monipuolisilla liikuntapaikoilla, tukemalla paikallisia seuroja ja tarjoamalla matalankynnyksen liikuntapalveluja.

Liikuntapalveluissa ylläpidetään kuntosalia, Palaisten yleistä saunaa ja liikennepuiston toimintaa. Isoimpana ylläpidettävänä kiinteistönä toimii Martintalo, jonka toimintaa liikuntapalvelut lisäksi koordinoi. Liikuntapalvelut vastaa monista eri liikuntaalueista yhteistyössä teknisen toimen kanssa sekä liikuntatilojen ja -alueiden kehittämisestä ja toiminnan koordinoinnista.

Liikuntapaikat: Martintalo, kuntosali, Palaisten uimaranta, liikennepuisto, minigolfradat, yleisurheilukenttä, frisbeegolfrata, Metsäniityn jalkapallokenttä, koripallokenttä, tenniskentät, skeittipuisto, kuntorata/latu, kuntoportaat, ulkokuntosalilaitteet, beach volley -kenttä, jääkiekkorata/hiekkakenttä ja Ollilan jalkapallokenttä.

Liikuntapalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	37 867	40 000	43 120	7,8 %
Maksutuotot	598	250	250	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	2 500	52 000	1 980,0 %
Vuokratuotot	1 927	8 600	6 900	-19,8 %
Muut tuotot	415	0	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**40 807**	**51 350**	**102 270**	**99,2 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-65 179	-83 650	- 121 830	45,6 %
Palvelujen ostot	-43 906	-46 460	-45 300	-2,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 807	-51 120	-55 350	8,3 %
Muut toimintakulut	- 458	- 500	- 500	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**- 161 050**	**- 187 730**	**- 228 480**	**21,7 %**
Toimintakate	**- 120 244**	**- 136 380**	**- 126 210**	**-7,5 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	58	0	0	0,0 %
Vuosikate	**- 120 186**	**- 136 380**	**- 126 210**	**-7,5 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-71 949	- 113 960	- 101 180	-11,2 %
Tilikauden tulos	**- 192 135**	**- 250 340**	**- 227 390**	**-9,2 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Palaisten uuden kokonaisuuden markkinointi.	Kävijämäärä ja tilan vuokraukset.
Liikunta-alueiden käyttömahdollisuuksien monipuolistaminen.	Kuntalaisten toiveiden kuuleminen ja alueiden suunnittelu.
Martintalon liikuntasalin lattian uusimisen suunnittelutyö.	Suunnitelman tekeminen ja avustuksen hakeminen.
Lasten liikuntamahdollisuuksien paikallinen kehittäminen.	Lasten liikuntapalvelut osaksi lasten- ja nuorten hyvinvoitisuunnitelmaa sekä uusien hankemahdollisuuksien kartoittaminen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Martintalon liikuntaryhmien määrä kevät/syksy	32/44	32/32	45/45
Kuntosalin jäsenmäärä*	331	320	320
Liikennepuiston kävijämäärä aukioloaikoina	1890	2000	2000
Palaisten saunan kävijämäärä yleisillä vuoroilla	3253	2800	3000
Kunnan avustukset seuroille	5700 €	6 000 €	6 000 €
Kuntalaisten varaamat treenivuorot Martintalon salissa (pe-la) kevät/syksy	20/19	18/18	16/16
Kunnan liikuntaryhmiin ilmoittautuneiden määrä**		150	150
Kunnan liikuntatapahtumat ja retket kävijämäärä		300	300

*Ei sisällä kunnan työntekijöitä, joille kunta tarjoaa ilmaisen jäsenyyden
** Ei sisällä vapaaehtoisten ohjaamia ryhmiä

Nuorisopalvelut

Tulosalueen vastuuhenkilö: Hyvinvointikoordinaattori Tytti Kankaristo

Toiminta-ajatus

Kunnan nuorisotyön tavoitteena on nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukeminen yhteiskunnassa. Nuorisopalvelut edistää nuorten paikallista hyvinvointia ja luo nuorille suunnattuja palveluja yhteistyössä järjestöjen, koulujen, muiden kuntien sekä seurakunnan kanssa. Näissä palveluissa tärkeää on ammatillisuus ja nuorten aito kohtaaminen.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Marttilassa toimii nuorisotalo Huvila, jonka tiloissa järjestetään ryhmätoimintaa sekä nuorten avoimia iltoja. Kunnan nuorisopalvelut järjestää myös tapahtumia, retkiä, kerhoja, koulussa tehtävää nuorisotyötä, jalkautuvaa nuorisotyötä (tapahtumien aikaan) ja etsivää nuorisotyötä. Toiminta tapahtuu pääasiassa Marttilan ja Kosken Tl alueella, koska marttilalaiset käyvät yläkoulua Koskella.

Nuorisopalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	800	1 000	25,0 %
Tuet ja avustukset	700	1 500	1 500	0,0 %
Muut tuotot	539	0	800	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**1 239**	**2 300**	**3 300**	**43,5 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-63 353	-50 630	-51 190	1,1 %
Palvelujen ostot	-8 569	-12 050	-10 090	-16,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 792	-6 250	-5 800	-7,2 %
Toimintakulut yhteensä	**-84 715**	**-74 930**	**-72 580**	**-3,1 %**
Toimintakate	**-83 476**	**-72 630**	**-69 280**	**-4,6 %**
Vuosikate	**-83 476**	**-72 630**	**-69 280**	**-4,6 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-3 184	-3 260	-5 760	76,7 %
Tilikauden tulos	**-86 659**	**-75 890**	**-75 040**	**-1,1 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Lapset ja nuoret ovat mukana toiminnan suunnittelussa ja valmistelussa. Lapsia ja nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa.	Nuorisotalolla pidetään talokokoukset 2 kertaa vuodessa. Nuorisotilan kävijäkyselyt tehdään kaksi kertaa vuodessa. HSM-kerhotoiminnan kyselyt.
Lisätään toiminnan kasvatuksellisuutta ja tavoitteellisuutta.	Nuorisopalveluissa panostetaan lasten ja nuorten kohtaamiseen. Vuosikellon kehittäminen ja aktiivinen käyttö toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.
Pysyvien toimintamallien vakinaistaminen koulussa tehtävään nuorisotyöhön	Toimivien toimintatapojen toteuttaminen ja seuranta.
Osaamisen lisääminen	Henkilöstön kouluttautuminen ajankohtaisissa asioissa ja ilmiöissä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Nuorisotalon käyttökerrat/avoimet ovet	77	80*	60
Nuorisotalolla kävijät	600	900	700
Tapahtumiin, retkille ja leireille osallistuvat**		150	150
Nuorisotyön nettomenot/nuori		156,93	
Nuorisotyön avustukset yhdistyksille	6000 €	6000 €	6000 €
0-28 -vuotiaat nuoret	458	466	450

*syyskuusta 2025 alkaen avoinna vain joka toinen perjantai
**marttilalaiset, esim. retket tai leirit usein kuntayhteistyönä

Hyvinvoinnin edistäminen

Tulosalueen vastuuhenkilöt: Hyvinvointijohtaja Anniina Bergfors ja hyvinvointikoordinaattori Tytti Kankaristo

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin edistämisen tarkoituksena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevällä otteella. Työtä tehdään yhteistyössä Varhan, lähikuntien, järjestöjen, seurakunnan sekä kunnan kaikkien toimialojen kanssa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Hyvinvoinnin edistämiseen kuuluvat monipuoliset matalakynnyksen hyvinvointipalvelut kuntalai-sille. Marttilan hyvinvointipalveluita ovat esimerkiksi Wertaisliikuntakaveri toiminta, liikuntaneuvonta, Harrastamisen Suomen mallin kerhot ja muut hyvinvointi tapahtumat sekä ryhmät. Harrastamisen Suomen mallin ryhmät ovat tarkoitettuja kaikille Marttilan koulun oppilaille tai ala-asteikäisille kuntalaisille.

Toiminnan keskiössä ovat myös hyvinvointipuolen koordinoimat vaikuttajaryhmät kuten vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto. Muita hyvinvointiin liittyviä palveluita edistämme yhteis-työssä järjestöjen sekä kunnan muiden hyte-verkostojen kanssa. Hyvinvoinnin edistämiseen kuuluu mielen hyvinvointi, ehkäisevä päihdetoiminta ja väkivallan ehkäisy sekä ikäihmisten hyvinvointitoiminta. Hyvinvoinnin edistämisen toimi koordinoi myös kunnan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelmantekemistä sekä kehittää koko Marttilan kunnan hyvinvointitoimialan kokonaisuutta. Toimintaympäristönä toimivat mm. Martintalo ja Huvila sekä ulkoilu- ja liikunta-alueet kunnan alueella.

Hyvinvoinnin edistäminen	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Maksutuotot	0	300	300	0,0 %
Tuet ja avustukset	10 000	9 830	15 000	52,6 %
Toimintatuotot yhteensä	**10 000**	**10 130**	**15 300**	**51,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-27 814	-42 820	-47 010	9,8 %
Palvelujen ostot	-12 389	-15 800	-13 340	-15,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 662	-3 600	-3 520	-2,2 %
Toimintakulut yhteensä	**-41 864**	**-62 220**	**-63 870**	**2,6 %**
Toimintakate	**-31 864**	**-52 090**	**-48 570**	**-6,8 %**
Vuosikate	**-31 864**	**-52 090**	**-48 570**	**-6,8 %**
Tilikauden tulos	**-31 864**	**-52 090**	**-48 570**	**-6,8 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Hyte-indikaattoreiden seuranta.	Tiedolla johtaminen raportointiin ja suunnittelun.
Hyte-yhteistyön lisääminen kunnassa ja alueellisesti.	Yhteistyöryhmien säännöllinen tapaaminen ja toimialojen välillä tiedon lisääminen.
Mielen hyvinvoinnin, ehkäisevän päihdetyön ja väkivallan ehkäisyn lisääminen/näkyväksi tekeminen.	Arviointilomakkeiden käsittely johtoryhmässä. Systemaattinen puheeksi otto, valtakunnallisiin kampanjoihin osallistuminen, henkilöstön osaamisen lisääminen. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman käyttöönotto ja seuranta.

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kehitetään hyvinvointitarjontaa ikäihmisille ja palveluista tiedottamista.	Tiedottamisen monipuolisuuteen ja oikea-aikaisuuteen panostaminen, kulttuuritoimen kanssa yhteistyön tekeminen.
Liikuntaneuvonnan asiakaskunnan laajentaminen.	Hankkeen toteutuminen, liikuntaneuvontaa lapsille tai perheille.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Harrastamisen Suomen mallin ryhmät	kevät 12/syksy 9	9	11
HSM osallistujat		80	90
Tapahtumiin, ryhmiin ja retkille osallistuvat (ei sis. HSM tai liikuntaryhmät)		200	230

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan hallinto

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnossapito- ja ylläpitotehtävistä sekä niihin liittyvistä suunnittelu- ja hallintotehtävistä. Lisäksi tekninen lautakunta hoitaa rakennuslautakunnan tehtävät. Teknisen lautakunnan esittelijänä ja asioiden valmistelijana toimii tekninen johtaja ja rakennusvalvonnan asioiden osalta rakennus- ja kiinteistöpäällikkö/rakennustarkastaja.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa haluttuun suuntaan yhteisesti sovittujen arvojen mukaisesti. Kuntastrategialla valtuusto päättää kunnan pitkän aikavälin tavoitteista ja toimenpiteistä. Marttilan kuntastrategiassa 2023–2027 on määritelty arvoiksi avoimuus, rohkeus, positiivisuus ja yhteisöllisyys ja strategian painopisteiksi arjen sujuvuus, hyvä elämisen ympäristö, laadukkaat palvelut ja elinvoimaisuus.

Teknisen lautakunnan hallinnon näkökulmasta erityisen tärkeitä toiminnan tavoitteita ovat tasapainoinen talous, sujuva yhteistyö kunnan eri toimialojen kesken, ympäristönäkökulman huomioiminen päätöksenteossa ja yritysmyönteisyys. Teknisen lautakunnan tärkeimpiä toimenpiteitä strategian toteuttamiseksi ovat investoinnit, kiinteistöjen ja infran kunnossapidon ja vesihuoltolaitoksen kehittäminen. Kiinteistöjen osalta 2027–2029 merkittävimmät investoinnit kohdistuvat koulun lämmitysjärjestelmään ja vaiheistettuun remonttiin, liikuntapaikkojen, kiinteistöjen ja infran kunnossapitoon ja kehittämiseen.

Teknisen lautakunnan strategisesti tärkeitä tavoitteita painopisteittäin vuodelle 2027 ovat:

Arjen sujuvuus
- Kehitetään toimialojen yhteistyötä investointien osalta
- Huolehdimme toimitilojen terveellisyydestä ja ajanmukaisuudesta

Hyvä elämisen ympäristö
- Edistetään ilmasto- ja ympäristösuunnitelman kärkitoimenpidettä öljystä luopumiseksi
- Edistetään liikenneturvallisuussuunnitelman ja kävelyn- ja pyöräilyn edistämisohjelman toimenpiteitä
- Investoinneissa tehdään energiatehokkaita ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja

Laadukkaat palvelut
- Kunnan tilat ja alueet ovat turvallisia, terveellisiä ja viihtyisiä ja siten tukevat laadukkaita palveluita
- Lakimuutoksien vaikutus rakennusvalvontaan ja niistä viestiminen

Elinvoimaisuus
- Edistetään tyhjiksi jääneiden tilojen uuden käytön toteutumista
- Yhteistyö yrittäjien kanssa

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	328 022	333 700	356 200	6,7 %
Maksutuotot	16 096	14 200	13 200	-7,0 %
Tuet ja avustukset	21 586	0	2 000	0,0 %
Vuokratuotot	733 666	676 400	617 800	-8,7 %
Muut tuotot	795	1 000	1 000	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**1 100 165**	**1 025 300**	**990 200**	**-3,4 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 343 939	- 368 410	- 379 080	2,9 %
Palvelujen ostot	- 384 241	- 351 590	- 381 700	8,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 304 168	- 314 450	- 311 840	-0,8 %
Muut toimintakulut	- 301 900	- 280 250	- 229 830	-18,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-1 417 870**	**-1 384 700**	**-1 362 450**	**-1,6 %**
Toimintakate	**- 317 705**	**- 359 400**	**- 372 250**	**3,6 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	434	0	0	0,0 %
Vuosikate	**- 317 271**	**- 359 400**	**- 372 250**	**3,6 %**
Poistot ja arvonalentumiset	- 317 899	- 322 660	- 260 160	-19,4 %
Tilikauden tulos	**- 635 170**	**- 682 060**	**- 632 410**	**-7,3 %**

Teknisen lautakunnan hallinto	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 560	-3 760	-4 510	19,9 %
Palvelujen ostot	-4 839	-2 800	-3 680	31,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 477	-1 800	-1 090	-39,4 %
Muut toimintakulut	0	- 200	0	- 100,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-13 877**	**-8 560**	**-9 280**	**8,4 %**
Toimintakate	**-13 877**	**-8 560**	**-9 280**	**8,4 %**
Vuosikate	**-13 877**	**-8 560**	**-9 280**	**8,4 %**
Tilikauden tulos	**-13 877**	**-8 560**	**-9 280**	**8,4 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Tasapainoinen talous	Talouden toteutumaseuranta jokaiseen kokoukseen (toimintakate %) ja pitkän aikavälin strategisten linjausten toteuttaminen
Toiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen ja ylläpitäminen nykyisessä laajuudessa	Toimintaan liittyvien suunnitelmien kehittäminen ja lautakuntakäsittely, tiedottamisen parantaminen ja oikea-aikaisuus
Toiminnan avoimuus ja positiivisuus	Keskusteleva päätöksentekokulttuuri, aktiivinen tiedottaminen mm. tarjouspyynnöistä, toimialojen yhteistyön ja prosessien kehittäminen
Investointisuunnitelman kehittäminen	Uudistetun investointisuunnitelman kehittäminen talousseurannan yhteydessä ja yhdessä toimialojen kanssa

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Lautakunnan kokoukset / talouden seuranta kokouksissa	7 / 6	6 / 6	6 / 6
Lautakunnan käsittelemät asiat	69	60	70
Teknisen johtajan käsittelemät asiat	29	25	30

Arvio keskeisimmistä riskitekijöistä

Talouden tasapaino kuntatalouden pienennyttyä, muutamassa vuodessa kasvanut kustannustaso ja poistojen kasvanut osuus aiheuttaa haasteita teknisen lautakunnan talouteen. Monet ulkoapäin tulevat toimintaympäristön muutokset aiheuttavat jatkuvaa sopeutumista ja pienen organisaation haavoittuvuus on riskinä.

Teknisen lautakunnan tapahtumien hyväksyminen, kirjaaminen ja varojen hoitaminen, hankinnan tilaus ja varastokirjanpidon hoito, laskutusperusteiden määritys ja laskutus sekä työaikakirjanpidon tapahtuminen hyväksyntä ja palkan laskenta on jaettu eri tekijöille.

Teknisen lautakunnan päätöksellä on määritelty laskujen hyväksymiskäytännöt ja kunnanhallituksen päätöksillä teknisen lautakunnan ja viranhaltijoiden hankintarajat ja lisäksi hankintalaki säätelee kilpailutuksia. Hankintapäätökset on tehty hallintosäännössä määritellyn viranhaltijan tai toimielimen toimesta, hallintosääntöä on päivitetty viimeksi 1.1.2025. Valvonta on toteutettu viranhaltijapäätösten seurannalla. Lautakunta on seurannut talouskehitystä kolmannesvuosittain. Lautakunta on tehnyt delegointipäätökset niissä tapauksissa, joissa sen päätösvaltaa on ollut tarpeen siirtää viranhaltijoille. Investointien tavoitteiden, niin laadullisten kuin taloudellisten, saavuttamisen varmistamiseksi on tarpeen mukaan hankittu asiantuntija-osaamista ja -resurssia.

Toimialan riskienhallinnasta vastaa tekninen johtaja ja toimialan riskienkartoitus on tehty ohjeistuksen mukaisesti 2024. Riskienkartoitus kattaa seuraavat työssä esiintyvät vaara- tai haittatekijät: fysikaaliset kuormitustekijät, fyysinen kuormittuminen, kemialliset ja biologiset vaaratekijät, psykososiaaliset vaaratekijät ja tapaturman vaara.

Ulkoisiin riskeihin kuten sähkökatkoihin on varauduttu kriittisimpien kohteiden osalta kriittisten kohteiden ilmoittamisen lisäksi siirrettävillä varavoimakoneilla ja vesihuollon valvontalaitteiston varavirta-akuilla. Vesihuollon riskienhallintaa on toteutettu kouluttamalla henkilökuntaa ja parantamalla informaation välittämistä asiakkaille sekä etävalvonnan parantamisella. Jätevesiverkoston sähkökatkojen sietoa on parannettu viivytyssäiliöllä.

Rakennusvalvonnan osalta sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa parantaa käyttöönotetut Facta ja Lupapiste ja sähköinen pysyvyysarkistointi. Viranhaltijan koulutuksella on pyritty varmistamaan riittävä ja ajantasainen substanssiosaaminen.

Kunnossapitopalvelut

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Kunnalla on ylläpidettäviä kiinteistöjä: Suviranta*, Suvisiipi*, Kirjasto, Huvila, Museot, Martintalo, Marttilan koulu, Liikuntakeskuksen varasto, Kisarinteen päiväkoti*. (*Varhalle vuokrattuja)

Toimintaan kuuluu kiinteistöjen huolto- ja korjaustyöt, lämmitys, valaistus, jätehuolto ja siivous sekä ulkoalueiden kunnossapito. Kiinteistötoimi on osittain siirtynyt tilapalvelujärjestelmään, joka myy palvelua käyttäjähallintokunnille.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kunnossapitopalveluiden näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat toimitilojen terveellisyydestä ja ajanmukaisuudesta huolehtiminen sekä sujuvien yhteistyökanavien luominen hyvinvointialueelle.

Kunnossapidon tavoitteena pitää kiinteistöt käyttötarkoituksensa vaatimusten mukaisina ja terveellisinä ja turvallisina käyttää. Lähtökohtana on myös aina kiinteistön energiatalouden parantaminen sekä ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen.

Hyvinvointialue julkaisi palveluverkkosuunnitelmansa, siitä on apua tulevaisuuden suunnittelussa. Erityisesti öljyn hinnassa on odotettavissa nousua, tilannetta helpottaa tulevaisuudessa muutamien kohteiden luopuminen öljylämmityksestä.

Kunnossapitopalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 511	0	300	0,0 %
Vuokratuotot	297 725	261 600	240 000	-8,3 %
Toimintatuotot yhteensä	**302 236**	**261 600**	**240 300**	**-8,1 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-15 175	-16 300	-16 360	0,4 %
Palvelujen ostot	-81 231	-65 600	-74 550	13,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 116	-81 250	-80 850	-0,5 %
Toimintakulut yhteensä	**- 162 522**	**- 163 150**	**- 171 760**	**5,3 %**
Toimintakate	**139 714**	**98 450**	**68 540**	**-30,4 %**
Vuosikate	**139 714**	**98 450**	**68 540**	**-30,4 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-68 906	-59 730	-26 710	-55,3 %
Tilikauden tulos	**70 808**	**38 720**	**41 830**	**8,0 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kiinteistöjen kunnossapidon jatkuva kehittäminen	Kiinteistöjen kunnossapidon tarpeisiin vastaaminen, uusien toimintatapojen ja ratkaisujen testaaminen, esteettömyyden epäkohtien korjaaminen
Kiinteistöjen lämmitysratkaisujen suunnitelmallinen kehittäminen ja öljystä luopuminen	Lämmitysratkaisujen kehittämissuunnitelman toteuttaminen kunnan toimintakiinteistöillä prioriteettijärjestyksessä

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Kerrosala (m2) (sis. kaikki)	6 792	6 762	6 762
Tilavuus (m3)	28 417	28 417	28 417
Rakennuksia (kpl)	9	9	9
joista HV-alueelle vuokrattu kerrosala (m2)	1 561	1 624	1 561
joista HV-alueelle vuokrattuja rakennuksia (kpl)	3	3	3

Kiinteistöjen huolto

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola ja kiinteistönhoitajien osalta Rakennus- ja kiinteistöpäällikkö, Jarkko Vihtonen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöjen huoltoon kuluu suurkalusto, pienkalusto, pientarvikkeet, kiinteistönhoitajat ja siivous

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kiinteistöjen huollon näkökulmasta erityisen tärkeitä asuinalueiden viihtyisyydestä huolehtiminen osana arkista toimintaa, riittävät henkilöstöresurssit ja osaavien työntekijöidemme hyvinvoinnista huolehtiminen.

Kiinteistöjen hoitoon kuuluvien osa-alueiden tarkoituksena on varmistaa resurssit niin henkilöstön kuin kaluston osalta kiinteistöjen ja alueiden kunnossapitoon sekä siivoukseen.

Kiinteistöjen huolto	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 016	3 000	4 000	33,3 %
Vuokratuotot	57	0	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**4 073**	**3 000**	**4 000**	**33,3 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 142 548	- 156 890	- 156 050	-0,5 %
Palvelujen ostot	-25 013	-18 200	-19 700	8,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 272	-13 950	-13 550	-2,9 %
Muut toimintakulut	3 200	0	2 000	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**- 178 633**	**- 189 040**	**- 187 300**	**-0,9 %**
Toimintakate	**- 174 560**	**- 186 040**	**- 183 300**	**-1,5 %**
Vuosikate	**- 174 560**	**- 186 040**	**- 183 300**	**-1,5 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-15 449	-17 540	-13 340	-23,9 %
Tilikauden tulos	**- 190 008**	**- 203 580**	**- 196 640**	**-3,4 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Henkilöstön hyvän työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa ja varhainen tuki. Riittävät henkilöresurssit, toimivat ja turvalliset työtilat ja -välineet. **Mittarit:** Työhyvinvointikyselyn tulokset, toteutunut tyhy-toiminta
Kiinteistöjen kunnossapidon suunnitelmallinen kehittäminen	Kunnossapidon kehittämien yhdessä henkilöstön kanssa, kehittämistarpeisiin vastaaminen
Henkilöstön koulutuksen ajanmukaisuus	Henkilöstön koulutus
Kaluston ajanmukaisuus	Kaluston uudistaminen määrärahojen puitteissa

Rakennukset ja huoneistot

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Kunnalla on ylläpidettäviä pääosin vuokrakäytössä olevia kiinteistöjä: Riiheläntie I, Vanhustentalo I*, II, III, Kunnantalo, Virastotalo*, Palaisten saunamaja, Paloasema*, Riiheläntien varasto, Osakehuoneistot (As. Oy Riiheläntie, 3 kpl ja As. Oy Tiipilänpuisto, 3 kpl), As Oy Riihelänhovi A ja B, As Oy Riihelänranta A, B ja C, As Oy Taalarinrivi A ja B. (*Varhalle vuokrattuja)

Kiinteistöjen hoidon tarkoituksena on niiden käyttöarvon säilyttäminen ja mahdollisimman hyvien olosuhteiden tarjoaminen toiminnan harjoittamiselle.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Rakennuksien ja huoneistojen erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat tilojen terveellisyydestä ja ajanmukaisuudesta huolehtiminen sekä tyhjien asuntojen tai tilojen vähäinen määrä.

Kunnossapidon tavoitteena pitää kiinteistöt käyttötarkoituksensa vaatimusten mukaisina ja terveellisinä ja turvallisina käyttää. Lähtökohtana on myös aina kiinteistön energiatalouden parantaminen sekä ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen.

Tulosalueelta on myyty asuntokohteita. Vuokra-asuntojen käyttöaste on korkea, mutta erityisesti taloyhtiöiden kannattavuus on heikkoa. Erityisesti öljyn hinnassa on odotettavissa nousua, tilannetta helpottaa, että muutamissa kohteissa on jo luovuttu öljylämmityksestä.

Rakennukset ja huoneistot	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 566	1 700	5 200	205,9 %
Maksutuotot	2 881	3 000	0	- 100,0 %
Vuokratuotot	435 884	414 800	377 800	-8,9 %
Toimintatuotot yhteensä	**443 332**	**419 500**	**383 000**	**-8,7 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-84 474	-83 710	-94 200	12,5 %
Palvelujen ostot	-96 472	-79 840	-82 770	3,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 133 796	- 137 700	- 132 250	-4,0 %
Muut toimintakulut	- 300 765	- 277 200	- 226 980	-18,1 %
Toimintakulut yhteensä	**- 615 507**	**- 578 450**	**- 536 200**	**-7,3 %**
Toimintakate	**- 172 175**	**- 158 950**	**- 153 200**	**-3,6 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	81	0	0	0,0 %
Vuosikate	**- 172 094**	**- 158 950**	**- 153 200**	**-3,6 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-45 095	-57 120	-41 410	-27,5 %
Tilikauden tulos	**- 217 189**	**- 216 070**	**- 194 610**	**-9,9 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Kiinteistöjen kunnossapidon jatkuva kehittäminen ja esteettömyyden parantaminen	Kiinteistöjen kunnossapidon tarpeisiin vastaaminen, uusien toimintatapojen ja ratkaisujen testaaminen, esteettömyyden epäkohtien korjaaminen
Kiinteistöjen lämmitysratkaisujen suunnitelmallinen kehittäminen ja öljystä luopuminen	Lämmitysratkaisujen kehittämissuunnitelman toteuttaminen prioriteettijärjestyksessä
Kiinteistökannan tarkastelu suhteessa kunnan talouteen ja tyhjien tilojen vähentäminen	Kiinteistökannan analysointi (kunto/tarve) ja tyhjien tilojen määrä
Asunnot kunnostetaan tarpeen mukaan	Asuntojen tarkastukset säännöllisesti ja asukkaiden vaihtuessa

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Kerrosala (m²)	6 830	6 645 [1]	5 633 [3]
Tilavuus (m³)	21 800	21 300 [1]	18 333 [3]
Asuinrakennukset (kpl)	6	6	4 [3]
Muut rakennukset (kpl)	6	5 [1]	5
Osakkeet (kpl)	6	6	6
As Oy Vuokratalot (kpl)	3	3	3
joista HV-alueelle vuokrattu kerrosala (m²)	712	617 [2]	617
joista HV-alueelle vuokrattuja rakennuksia (kpl)	3	2 [2]	2

[1] Alakoulu myyty (185 m2 / 500 m3) 2026 (huomioitu jo TA2026)
[2] Virastotalon päivätoimintatilan (95 m2) vuokraus Varhalle päättyi
[3] Tuulentien rivitalot myyty (1 012 m2 / 2 967 m3) 2026

Liikenneväylät ja muut yleiset alueet

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Kaavakatujen kuivatus-, liikenneturvallisuus- ja pienkunnostustyöt hoidetaan omalla työvoimalla, urakoitsijatyönä teetetään pölynsidonta-, auraus-, hiekoitus- ja muut kunnossapitotyöt. Tievalaistuksen huolto tapahtuu pääosin ostopalveluna.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Liikenneväylien ja muiden yleisten alueiden näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat toimivasta infrasta, asuinalueiden viihtyisyydestä ja tonttivarannon monipuolisuudesta huolehtiminen.

Asuntoalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta parannetaan valaisemalla ja kestopäällystämällä kadut sitä mukaa, kun alueet ovat valmiit ja pitämällä puistoalueet viihtyisinä. Aiemmin toteutetuilla asuinalueilla valaistuksen ja infran uudistaminen tarpeen mukaan. Liikenneturvallisuuden parantaminen liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti ja kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman toteuttaminen.

Liikenneväylät ja muut yleiset alueet	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Tuet ja avustukset	21 586	0	2 000	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**21 586**	**0**	**2 000**	**0,0 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-14 036	-10 510	-10 630	1,1 %
Palvelujen ostot	-43 025	-29 350	-31 150	6,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 681	-22 000	-20 200	-8,2 %
Muut toimintakulut	- 551	- 500	- 800	60,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-75 294**	**-62 360**	**-62 780**	**0,7 %**
Toimintakate	**-53 708**	**-62 360**	**-60 780**	**-2,5 %**
Vuosikate	**-53 708**	**-62 360**	**-60 780**	**-2,5 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-86 172	-85 240	-84 350	-1,0 %
Tilikauden tulos	**- 139 880**	**- 147 600**	**- 145 130**	**-1,7 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Parannetaan keskusta-alueen esteettömyyttä ja kevyen liikenteen yhteyksiä	Keskusta-alueen kevyen liikenteen kehittäminen edistämällä liikenneturvallisuussuunnitelman ja kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman toimenpiteitä
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Liikenneturvallisuussuunnitelman toteutus ja seuranta sekä liikenneturvallisuustyöryhmän aktiivinen toiminta
Asuinalueiden viihtyisyyden parantaminen ja sähkön kulutuksen vähentäminen	Asuinalueiden valaistuksen rakentaminen ja vanhojen elohopeahöyryvalaisimien korvaaminen led-valaisimilla
Puistoalueiden viihtyisyyden parantaminen	Puistoalueiden kunnossapito ja harvennukset, erityisesti kirsikkapuisto ja liikennepuisto

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Kaavatie (km)	11,488	11,488	11,488
Jkpp-väylää (km)	4,220	4,220 [1]	4,320 [2]
Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoukset	2	2	3

[1] Seurataan Ta 2026 alkaen erillisen jk/pp-tien asemasta jkpp-väylän yhteispituutta. Jkpp-väylää 4220 m, josta 1120 m muutoin kuin kaavatien yhteydessä (sis. Marttilantien jkpp-väylän kunnan osuuden 1280 m).
[2] Tavoitteena kevyen liikenteen väylä koululta päiväkodille (100m)

Muut palvelut

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Muihin palveluihin kuuluvat paikkatieto, yksityistieavustukset, jätehuolto ja ympäristönsuojelu.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Muiden palveluiden näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat arjen sujuvoittamiseksi sähköisten palveluiden kehittäminen mm. paikkatiedossa, lähiympäristön hyvinvoinnin edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa ja yksityisteiden tukeminen yksityisteiden kunnossapidossa ja peruskorjauksissa.

Paikkatiedon merkitys tulee lisääntymään tulevaisuudessa ja kunnille tulee nykyisten vaatimusten lisäksi uusia vaatimuksia ja tavoitteita lähitulevaisuudessa. Paikkatiedon palveluita täytyy kehittää suunnitelmallisesti ja yhteistyössä eri toimialojen kanssa.

Yksityistiekunnilla maksetaan avustusta teiden kunnossapitoon ja peruskorjaukseen. Yksityistieavustuksilla pyritään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti tasaamaan pysyvän asutuksen tierasitusta eri osa-alueilla.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta hoitaa 18 kunnan jätehuoltoviranomaisen lakisääteiset tehtävät. Lautakunta päättää mm. jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa jätehuollon järjestämistä alueellaan. Jätehuollon kulut katetaan taksan tuotoilla.

Ympäristönsuojelulautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä yhteistyöalueen kuntien alueella. Kosken Tl Ympäristönsuojelu on hoitanut Auran, Kosken Tl, Marttilan ja Pöytyän kuntien ympäristönsuojelua vuodesta 2009. Yhteistyösopimus on päivitetty ja muutos astuu voimaan 1.1.2027, jolloin mukaan tulee Sauvon kunta ja samalla maksuosuuksien muodostuminen muuttuu uuden sopimuksen mukaiseksi. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ovat mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines-, jäte-, vesi- ja vesihuoltolain valvontaviranomaisen tehtävät sekä maasto- ja vesiliikennelaissa määrätyt tehtävät.

Pelastustoimi siirtyi Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta, tärkeää on kuitenkin yhteistyön säilyttäminen pelastustoimen ja Marttilan VPK:n kanssa.

Muut palvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Toimintakulut				
Palvelujen ostot	-25 708	-33 700	-53 300	58,2 %
Toimintakulut yhteensä	**- 109 331**	**- 103 700**	**- 113 300**	**9,3 %**
Toimintakate	**- 109 331**	**- 103 700**	**- 113 300**	**9,3 %**
Vuosikate	**- 109 331**	**- 103 700**	**- 113 300**	**9,3 %**
Tilikauden tulos	**- 109 331**	**- 103 700**	**- 113 300**	**9,3 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Yksityisteiden tiekuntien tukeminen kunnossapidossa ja peruskorjauksissa	Yksityistieavustusten maksaminen riittävässä laajuudessa, prosessin kehittäminen
Alueelliset lautakunnat hoitavat niille siirretyt tehtävät	Tekniselle lautakunnalle tuodaan tiedoksi merkittävät alueellisten lautakuntien asiat
Paikkatiedon palveluita parannetaan suunnitelmallisesti	Paikkatiedon toteutus vastaa lakien vaatimuksia ja kuntalaisille tarjotaan karttapalvelussa myös muuta sisältöä

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Avustettava tie (km)	148	151	148
Avustettavat tiet (kpl)	41	42	41
Teiden peruskorjaushankkeet	3	1	1

Rakennusvalvonta

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Marttilan rakennusvalvonta valvoo alueiden käyttöä ja rakentamista elinympäristömme ominaispiirteitä vaalien.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Rakennusvalvonnan näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat rakentamisen lupa- ja neuvontapalvelujen sujuvuus ja vaikuttavuus.

Rakennusvalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitaminen lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Rakennusvalvonnan työhön on vaikuttanut merkittävästi lakimuutokset, muutokset jatkuvat vielä ja toisaalta siirtymäajat ovat vielä kesken. Rakennusjärjestys ja rakennusvalvonnan taksa on uudistettu, niihin liittyen neuvonnan tarve jatkuu.

Rakennusvalvonta	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Maksutuotot	12 446	11 200	13 200	17,9 %
Toimintatuotot yhteensä	**12 446**	**11 200**	**13 200**	**17,9 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-39 501	-43 400	-42 910	-1,1 %
Palvelujen ostot	-25 741	-28 100	-25 700	-8,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 459	- 750	- 900	20,0 %
Muut toimintakulut	-55	-50	-50	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	**-67 756**	**-72 300**	**-69 560**	**-3,8 %**
Toimintakate	**-55 311**	**-61 100**	**-56 360**	**-7,8 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	10	0	0	0,0 %
Vuosikate	**-55 301**	**-61 100**	**-56 360**	**-7,8 %**
Tilikauden tulos	**-55 301**	**-61 100**	**-56 360**	**-7,8 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Rakennusvalvonnan toiminnan kehittäminen	Lupapisteen käytön tukeminen, arkistojen siirtäminen sähköiseen pysyväissyysarkistoon, lakimuutoksien ja uuden rakennusjärjestyksen neuvonta
Vireille tulevat lupa-, lausunto- ym. asiat käsitellään joustavasti ja viivyttelemättä	Teknisen lautakunnan käsittelemät lupa-asiat ratkaistaan 1 kk:n sisällä hakemuksen jättämisestä (lausuntoaikaa ei lasketa mukaan)
Vireille tulevat lupa-, lausunto- ym. asiat käsitellään joustavasti ja viivyttelemättä	Viranhaltijapäätöksenä käsiteltävät lupa-asiat käsitellään 2 viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä (lausuntoaikaa ei lasketa mukaan)

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Teknisen lautakunnan lupia (kpl)	3	2	2
Rakentamislupia (kpl)	21	10	15
Valmistuneita rakennuksia (kpl)	17	10	15
Valmistuneita rakennuksia (m^2)	1 381	800	1 000
Maisematyölupia (kpl)	2	2	2
Katselmuksia (kpl)	151	50	70

Vesilaitos

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Vesilaitoksen tarkoituksena on toimittaa kuluttajille ja asiakkaille puhdasta pohjavettä riittävällä paineella ilman katkoksia. Viemärilaitoksen tarkoituksena on kerätä ja kuljettaa puhdistettavaksi asiakkaiden jätevedet siten, että siitä ei ole luonnolle haittaa eikä se rehevöitä vesistöjä.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Vesilaitoksen näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat palveluiden järjestäminen kunnianhimoisesti, oikea-aikainen ja selkeä tiedottaminen ja ympäristö- ja ilmastoystävällisien ratkaisujen tekeminen.

Vedenjakelujärjestelmän toimintavarmuus pyritään saamaan teknistaloudelliset ja ympäristön vaikutustekijät huomioiden mahdollisimman hyväksi.

Viemärilaitoksen vuotovesiä pyritään systemaattisesti vähentämään jatkamalla vanhojen betoniviemäreiden ja niiden kaivojen saneerausta. Siirtoviemäri Turkuun käyttöönotettu vuoden 2017 lopulla, jätevedet kuljetetaan siirtoviemärin kautta Turun Seudun Puhdistamolle käsiteltäviksi.

Vesilaitoksen kustannusten kattavuus pitkällä aikavälillä haasteellinen, kun huomioidaan tuleva investointitarve ja vesilain vaatimuksista pitkällä aikavälillä koituvat kulut. Vesilaitos otti vuoden 2026 aikana käyttöön uuden asiakasrekisterin, johon sisältyy asiakasportaali.

Vesilaitos	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Poik. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	314 928	329 000	346 700	5,4 %
Maksutuotot	770	0	0	0,0 %
Muut tuotot	795	1 000	1 000	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	**316 493**	**330 000**	**347 700**	**5,4 %**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-43 643	-53 840	-54 420	1,1 %
Palvelujen ostot	-82 211	-94 000	-90 850	-3,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-65 367	-57 000	-63 000	10,5 %
Muut toimintakulut	-3 729	-2 300	-4 000	73,9 %
Toimintakulut yhteensä	**- 194 951**	**- 207 140**	**- 212 270**	**2,5 %**
Toimintakate	**121 542**	**122 860**	**135 430**	**10,2 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	342	0	0	0,0 %
Vuosikate	**121 885**	**122 860**	**135 430**	**10,2 %**
Poistot ja arvonalentumiset	- 102 277	- 103 030	-94 350	-8,4 %
Tilikauden tulos	**19 608**	**19 830**	**41 080**	**107,2 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide / Mittari
Vedenjakelun toimintavarmuuden lisääminen verkostoa kunnostamalla	Verkoston varusteiden uusiminen määrärahojen puitteissa, vesihuoltolain vaatimien suunnitelmien laatiminen/päivittäminen
Viemäriverkoston vuotovesien vähentäminen verkostoa kunnostamalla	Viemärikaivojen ja betoniputkien korjaukset tavoitteena vuotovesien vähentäminen
Vesihuoltolaitoksen kustannusten kattavuuden parantaminen	Liittymisen edistäminen, toiminta-alueen tarkastelu, taksan tarkastaminen
Asiakasviestinnän kehittäminen	Tiedottamisen tavoitettavuuden parantaminen, vesilaitoksen tietoaineiston kehittäminen, asiakasportaalin käyttöön kannustaminen

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Laskutettu vesi (m^3)	124 014	120 000	125 000
Laskutettu jätevesi (m^3)	53 535	45 000	52 000
Liittyneet kiinteistöt vesi / viemäri (kpl)	816 / 345	815 / 348	817 / 350
Kaukovalvontakohteet vesi / jätevesi (kpl)	10 / 10	10 / 10	10 / 10
Vuotovesi % (vesijohtoverkoston vuotavuus)	3,8 %	-	alle 15 %
Hulevesi % (hulevettä viemäriin)	20,2 %	-	alle 35 %